

Методичний центр бібліотек закладів вищої освіти
Хмельницького обласного методичного об'єднання

Щорічне інформаційно-аналітичне видання

***Бібліотеки вищих закладів освіти Хмельниччини:
цифри та факти***

Випуск №5 (за матеріалами звітів про роботу бібліотек ЗВО регіону за 2017 рік)

Видається за рішенням методичної
ради наукової бібліотеки
Хмельницького національного університету
від 2014 року

м. Хмельницький
2018

ЗМІСТ

Склад Хмельницького методичного об'єднання бібліотек ЗВО

Нове в роботі бібліотек

Бібліотечне обслуговування читачів

Просвітницька робота

Інформаційно-бібліографічна діяльність

Комплектування та облік фонду

Організація та збереження фонду

Система каталогів бібліотек

Науково-дослідна та науково-методична робота бібліотек. Підвищення кваліфікації

Впровадження комп'ютерних технологій

Склад Хмельницького обласного методичного об'єднання бібліотек ЗВО:

1. Наукова бібліотека Хмельницького національного університету (методичний центр) – в подальшому **НБ ХНУ** (I група за оплатою праці).
2. Бібліотека Кам'янець-Подільського національного університету ім. І. Огієнка (**Бібліотека КПНУ**) (IV група за оплатою праці).
3. Наукова бібліотека Подільського державного аграрно-технічного університету (**НБ ПДАТУ**) (III група за оплатою праці).
4. Бібліотека Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії (**ХГПА**) (IV група за оплатою праці).
5. Бібліотека Хмельницького університету управління і права (**Бібліотека ХУУП**) (IV група за оплатою праці).
6. Бібліотека Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту (**ХКТЕІ**) (V група за оплатою праці).

У книгозбірнях навчальних закладів відбувається зміна основних пріоритетів діяльності. Процес модернізації системи вищої освіти та потреба в керуванні потоками інформації кардинально змінюють характерні риси бібліотек. При цьому незмінним залишається головне функціональне призначення – інформаційне забезпечення навчально-виховного та науково-дослідного процесів навчального закладу. Зростання вимог до бібліотеки університету сприяє реорганізації напряму її діяльності шляхом нарощування інформаційного потенціалу, збільшення електронного ресурсу та швидкого доступу до нього. Тому впродовж звітного періоду всі бібліотеки об'єднання удосконалювали та запроваджували нові форми й методи роботи, брали активну участь в інформаційному забезпеченні навчального і науково-дослідного процесів навчальних закладів, трансформуючи весь комплекс послуг для якомога повнішого задоволення потреб різних категорій користувачів. Основну увагу, як і раніше, звертали на формування інформаційно-ресурсної бази бібліотек, удосконалення обслуговування користувачів, розкриття фондів засобами довідково-бібліографічного апарату, різноманітних наочних та просвітницьких форм, навчання читачів навикам пошуку та відбору інформації, сприяння всебічному розвитку особистості майбутнього спеціаліста.

Нове в роботі бібліотек

Бібліотека ХУУП

- На сайті бібліотеки створено нову сторінку «Вибрана бібліографія сучасних монографічних праць»
- Відкрито Інформаційний центр Європейського Союзу з метою поширення інформації про ЄС та євроінтеграційні процеси в Україні.

Бібліотека ХКТЕІ

Директором бібліотеки призначено Фрадинську Наталію Олександрівну

Бібліотека ХГПА

- На базі бібліотеки проведено науково-практичну конференцію «Корпоративна діяльність як засіб підвищення ефективності використання ресурсної бази бібліотек вишів та оптимізація бібліотечної праці»
- На сайті бібліотеки створено нові рубрики: Е-газета «Бібліотека і ти» та «Питання/відповіді».

Бібліотека КПНУ

- З листопада звітного року бібліотека розпочала активну роботу в напрямку бібліометричного моніторингу та аналізу інформаційних ресурсів. Співробітники читального залу електронної бібліотеки розпочали роботу з кількісного аналізу публікацій науковців та редагуванню профілю університету в наукометричній базі Scopus.
- здійснено соціологічне дослідження з метою виявлення ефективності використання краєзнавчих видань у бібліотеці.
- Вперше організовано зустріч у форматі «Живої бібліотеки» з міським головою Михайлом Сімашкевичем та Народним депутатом України І скликання Сергієм Тимчуком.
- Проведено акцію під назвою «Бібліобар», під час якої студентів пригощали чаєм з печивом та знайомили з новинками свіжої преси із спеціальностей «Туризм» та «Готельно-ресторанна справа».
- Бібліотечні підрозділи – центральний абонемент та читальний зал економічного факультету запровадили всесвітній рух – «BookCrossing». Місцями для обміну книгами стали підрозділи книгозбірні. Бібліотекарі знайомили читачів з правилами буккросингу та зауважували про необхідність реєструвати книги на офіційному сайті www.bookcrossing.com, щоб потім можна було прослідкувати за мандрівкою книги. Така форма обміну книгами знайшла своїх прихильників серед наших студентів та викладачів.
- З лютого 2017 року введена нова послуга для користувачів бібліотеки - визначення індексів УДК у віддаленому режимі. Послугою скористалися 170 користувачів.

НБ ПДАТУ

- Припинено діяльність філію бібліотеки на факультеті ветеринарної медицини і технологій у тваринництві.
- З вересня місяця розпочато роботу з наповнення інституційного репозитарію.
- спільно з кафедрою соціально-гуманітарних дисциплін створено клуб історичної книги «Артефакт».
- Проведено експрес-дослідження «Соціологічний портрет студента ПДАТУ, як користувача бібліотеки».
- На веб-сторінці бібліотеки створено рубрики: «Наукометрія», «Бібліографічні покажчики» .

НБ ХНУ

1. Проведено науково-практичний семінар «Корпоративна діяльність як засіб підвищення ефективності використання ресурсної бази бібліотек вишів та оптимізація бібліотечної праці».
2. Вперше учасникам науково-практичного семінару «Корпоративна діяльність як засіб підвищення ефективності використання ресурсної бази бібліотек вишів та оптимізація бібліотечної праці» видано сертифікати про участь у семінарі.
3. Проведено соціологічне опитування користувачів бібліотеки «Ефективність використання електронних ресурсів».
4. Започатковано зведену краєзнавчу базу даних «Науковці Хмельниччини».
5. Здійснено внутрішній аудит ефективності функціонування наукової бібліотеки університету з метою підтвердження групи за оплатою праці та достовірності статистичних показників, які впливають на визначення категорії.
6. Розроблено «Методику обрахунку основних статистичних показників діяльності НБ ХНУ».

7. Наказом Міністерства освіти і науки України від 19.09.2017 року за №186 ХНУ включено до переліку вищих навчальних закладів і наукових установ, яким надається доступ до Web of Science.
8. У бібліотеці організовано перегляд серії вебінарів про ресурси платформи Web of Science для наукової діяльності: «Можливості доступу до платформи Web of Science»; «Пошук і аналіз наукової літератури у Web of Science»; «Підбір та аналіз наукових видань для публікації власних досліджень»; «ResearcherID та EndNote – генеруємо публікаційні звіти з радістю».
9. У травні бібліотека долучилася до корпоративного проекту Інформаційний портал «Наука України: доступ до знань», метою якого є популяризація, підвищення рейтингу та доступності електронних бібліотечно-інформаційних ресурсів наукових бібліотек України за рахунок використання сучасних бібліотечних та веб-технологій.
10. Директор бібліотеки Айвазян О.Б. брала участь у засіданнях комісій з проведення конкурсного відбору на посаду директорів: Хмельницької обласної універсальної наукової бібліотеки, обласної бібліотеки для юнацтва та Хмельницької ЦБС.
11. Колектив наукової бібліотеки ХНУ нагороджено Грамотою Міністерства культури України.
12. Видано ювілейний буклет про НБ ХНУ.
13. Участь бібліотеки в анкетних опитуваннях:
  - НБ ім. М. Максимовича КНУ ім. Т.Г. Шевченка щодо доступу бібліотеки у 2017 році до наукометричних БД SCOPUS або WEB OF SCIENCE CORE COLLECTION, рекомендованих МОН;
  - НБУВ ім. В. Вернадського щодо долучення до корпоративного формування інформаційного порталу «Наука України: доступ до знань»;
  - НБ ім. М. Максимовича КНУ ім. Т.Шевченка «Розміщення бібліотечного фонду за класифікаційною системою»;
  - НБ ім. М. Максимовича КНУ ім. Т.Шевченка «Академічна доброчесність в українських ВНЗ: роль бібліотек»;
  - НБ Києво-Могилянської академії щодо оновлення контактної інформації, перегляду переліку функцій бібліотеки та можливостей для перспектив розвитку співпраці з ГО ELibUkr.

Видавнича діяльність:

1. Бібліотека в освітньому просторі : інформ. бюл. № 23 : Корпоративна діяльність як засіб підвищення ефективності використання ресурсної бази бібліотек вишів та оптимізація бібліотечної справи : матеріали наук.-практ семінару / гол. ред. О. Б. Айвазян ; редкол.: О. О. Мацей, С. А. Молчанова, О. О. Костюк. – Хмельницький : ХНУ, 2017. – 64 с.
2. Бібліотеки вищих закладів освіти Хмельниччини: цифри та факти [Електронний ресурс] : щоріч. інформ.-аналіт. вид. / Метод. центр б-к вищ. закл. освіти Хмельниц. обл. метод. об-ня ; уклад. О. О. Мацей. – Хмельницький, 2017. – Вип. 4 : За матеріалами звітів про роботу бібліотек ВЗО регіону за 2016 рік. – Режим доступу : http://lib.khnu.km.ua/about_library/metodob/vypusk4_2016/vypusk4.pdf. – Назва з екрану.
3. Звіт про роботу наукової бібліотеки Хмельницького національного університету за 2016 рік. – Хмельницький, 2017. – 102 с.
4. Звіт про роботу Хмельницького обласного методичного об'єднання бібліотек вищих закладів освіти за 2016 рік. – Хмельницький, 2017. – 37 с.
5. Корпоративна діяльність як засіб підвищення ефективності використання ресурсної бази бібліотек вишів та оптимізація бібліотечної справи [Електронний ресурс] : матеріали наук.-практ семінару / гол. ред. О. Б. Айвазян ; редкол.: О. О. Мацей, С. А.

- Молчанова, О. О. Костюк. – Хмельницький : ХНУ, 2017. – Режим доступу: http://lib.khnu.km.ua/about_library/naukova_robota/konf_2017.htm. – Назва з екрана.
6. Наукова бібліотека Хмельницького національного університету : [буклет] / [уклад.: О. Б. Айвазян та ін.]. - Хмельницький, 2017. - [4] с.
  7. Петрицька Валентина Михайліна (До 80–річчя від дня народження) [Електронний ресурс] : біобібліогр. покажчик / уклад. О. М. Бичко. – Хмельницький : ХНУ, 2017. – Режим доступу : http://lib.khnu.km.ua/about_library/biobibl_grac_NB/_begin.php – Назва з екрану.
  8. План роботи наукової бібліотеки Хмельницького національного університету на 2017 рік – Хмельницький, 2017. – 37 с.
  9. Публікації викладачів університету за 2015 рік [Електронний ресурс] : бібліогр. покажч. / уклад. О. М. Бичко [та ін.]. – Хмельницький, 2017. – Режим доступу : http://lib.khnu.km.ua/inf_res/bibliogr/dor/2015.htm. – Назва з екрану.

Просвітницька робота. Запроваджено нові форми та заходи

Спільно з кафедрою української філології та студентським театром «Глорія»:

- Літературно-мистецький проект «Презентація молодих літераторів і театралів» (до Всесвітнього дня захисту дітей)
- Культурно-освітній сторітеллінг «АБЕТКА – Хол» (до Дня української писемності та мови)
- Шевченківські читання «Душа і думи Кобзареві» (у рамках святкування 203-ї річниці від дня народження Великого Кобзаря)
- Оксфордські дебати «Глобалізація» чи «Націоналізація»
- Презентація електронної версії художньо-публіцистичного альманаху «Думки творчий злет» (III випуск)
- Новорічне літературно-мистецьке коло «Ах, карнавал, карнавал, карнавал...» (спільно зі студентським театром «Глорія»)

До ювілею бібліотеки та університету:

- Жива газета «55. VIVAT ХНУ! VIVAT!» - (до 55 -річчя Хмельницького національного університету)
- Віртуальна виставка «Хмельницький національний університет: через минуле у майбутнє» (віртуальна виставка-експозиція до 55 -річчя рідного вишу)
- Стінна газета «Наукова бібліотек@ Хмельницького національного університету: сучасна, креативна, наша!» (до 55 -річчя наукової бібліотеки Хмельницького національного університету)
- Відео презентація «Літопис бібліотеки: Науковій бібліотеці Хмельницького національного університету – 55 років».

Бібліотечне обслуговування читачів

Усі бібліотеки впродовж звітнього року виконували послідовну різнобічну роботу щодо підвищення ефективності бібліотечного та інформаційно-бібліографічного обслуговування студентів, науково-педагогічних працівників, інформаційного забезпечення навчально-виховного процесу та науково-дослідної роботи. Книгозбірні працювали в контакт з структурними підрозділами навчальних закладів, використовували традиційні форми інформаційно-масової роботи: перегляди літератури, складали рекомендовані списки за темами занять, дипломних, курсових робіт. Основними завданнями працівників бібліотек ЗВО у звітньому році були:

- забезпечення навчального процесу науковою, навчальною та методичною літературою, оперативне та повне інформування про нові надходження до фондів бібліотек;
- підвищення якості та оперативності обслуговування користувачів шляхом автоматизації процесів обслуговування та пошуку інформації;
- виховання культури читання та навчання користувачів основам інформаційної культури;
- розвиток віртуальних послуг користувачам;
- сприяння розвитку національної вищої школи.

У бібліотеках об'єднання виявлено зниження традиційних основних статистичних показників обслуговування. За єдиним обліком загальний показник кількості читачів зменшився у порівнянні з 2016 роком на 3676 (15,35 %). Це зумовлено зменшенням кількості студентів у навчальних закладах та нових надходжень, а також активним використанням студентами інтернет-ресурсів та технічних засобів копіювання. Зменшення кількості читачів вплинуло на показник відвідувань, який зменшився у порівнянні з минулим роком на 434455. На 350077 зменшився і показник кількості звернень до веб-сайтів бібліотек (загалом це 645436) та відвідування масових заходів (на 1246). Детальніше по бібліотеках:

Бібліотека ХГПА

Гуманітарно-педагогічна академія є навчальним закладом, що діє в межах ступеневої освіти. Відповідно, завданням бібліотеки є інформаційне забезпечення навчального процесу на:

- 1-4 курсах (шкільна програма та програма педагогічного коледжу);
- 5-6 курсах (програма академії);
- 7-8 курсах (програма магістратури та менеджменту в освіті);
- післядипломна освіта за спеціальністю (англійська мова та література, німецька мова та література).

Обслуговування проводилось на абонементі та трьох читальних залах у дві зміни впродовж тижня з 8.00 до 20.00 та в 12 кабінетах освітніх дисциплін лаборантами, згідно з графіком роботи кабінетів.

З метою забезпечення практичних занять навчально-методичною літературою у бібліотеці виділено окремий фонд, де зберігаються та видаються підручники.

Для реєстрації читачів та книговидачі використовуються стандартний та електронний формуляри читача.

За звітний період кількість читачів за єдиним обліком зменшилася на 10,1%. Відповідно зменшилась кількість обслугованих всіма структурними підрозділами на 1,4 % та незважаючи на зменшення кількості читачів, показник відвідування бібліотеки зріс на 763 у порівнянні з минулим роком і становить 73712 відвідувань. Кількість видачі творів друку зменшилася на 12,2 %.

НБ ХУУП

У 2017 році кількість читачів за єдиним обліком зменшилася на 30 осіб, і становить 1696 користувачів. Показник кількості обслугованих читачів залишився на рівні минулого року - 3388 читачів. Показник відвідувань книгозбірні зменшився на 4,2%, але зросла кількість книговидач на 7,6 %.

До послуг читачів у читальному залі 9 назв газет та 81 (+42) назв журналів.

Традиційно з метою повного задоволення запитів користувачів вивчалися їхні інформаційні потреби шляхом проведення бесід, аналізів читання, складу та використання бібліотечного фонду.

Працівниками відділу абонементу здійснено комплекс заходів з підготовки масової видачі навчальної літератури. На початку кожного семестру студентам денної та заочної форм навчання видавались комплекти підручників згідно з графіком видачі літератури. Під час

розподілу та видачі комплектів підручників використовувались навчальні плани, проводились консультації з викладачами навчального закладу.

На початку вересня працівниками читального залу проведено для першокурсників юридичного та економічного факультетів бібліотечні уроки та екскурсії на яких розповідали про якісний та кількісний фонд бібліотеки, її можливості, правила користування читальним залом, ЕК, послуги, які надає бібліотека, а також історичну пам'ятку міста Хмельницького – будинок, в якому розташована бібліотека.

В читальному залі експонувалися виставки нових надходжень, а також тематичні виставки на допомогу навчальному процесу.

Бібліотеку включено до обхідного листка студентів, викладачів та співробітників, що дало змогу значно скоротити кількість читацької заборгованості.

В бібліотеці діє система нічного абонементу. Така послуга є безкоштовною.

Нова література зосереджена, в основному, у читальному залі.

Бібліотека продовжувала видачу літератури в автоматизованому режимі, все ще застосовуючи гібридну технологію обслуговування, тобто облік здійснювався традиційними формами і через комп'ютер.

Бібліотека ХКТЕІ

Диференційне обслуговування користувачів усіх категорій протягом року проводилося на абонементі та 3-х читальних залах.

Масова видача навчальної літератури здійснювалась згідно з графіком видачі підручників. У вересні для першокурсників проведені бібліотечні уроки, на яких студентів поінформовано щодо правил користування бібліотекою та послуг, які надає книгозбірня, організовано екскурсії по бібліотеці. На окремі заняття готувались та видавались комплекти підручників. Обслуговування читачів здійснювалось в автоматизованому режимі за електронною читацькою картою. Кількість користувачів за єдиним реєстраційним обліком склала 1887, а це на 17,9 % менше, ніж минулого року. Кількість відвідувань залишилася на рівні показника минулого року і становить 50903.

Бібліотека КПНУ

Забезпечення інформаційних потреб користувачів бібліотеки здійснювалося 4 загально-бібліотечними відділами: інформаційно-бібліографічним, відділом комплектування та наукової обробки документів, відділом електронних інформаційних ресурсів і відділом абонементів та читальних залів, який складається з 4 абонементів та 8 читальних залів. На кожному територіально віддаленому факультеті університету працюють бібліотечні підрозділи, у яких зосереджено галузеву літературу, підбрану у відповідності до навчальних планів і напрямів підготовки здобувачів вищої освіти.

Продовжувалась реєстрація відвідувачів в єдиній електронній базі даних «Читачі». Протягом року зареєстровано 5001 користувачів, з них 4410 студентів. Користувачам виготовлено ламіновані читацькі квитки зі штрих-кодовими етикетками. Структурними підрозділами бібліотеки обслужено 13196 користувачів, яким видано 195532 документи (в тому числі 3911 рідкісних та цінних, 23000 мережних локальних документів). Користувачі відвідали бібліотеку 141403 рази, в тому числі масові заходи – 3229, web-сайт бібліотеки – 23375, інституційний репозитарій – 67097.

У 9 бібліотечних підрозділах (фізико-математичного, педагогічного, економічного факультетів, історичного, мистецької літератури, читальні зали №1 та №2, інформаційно-бібліографічний відділ та відділ рідкісних видань) обслуговування проводиться в автоматизованому режимі.

Значна увага приділялась обслуговуванню студентів I курсу, які одержували підручники традиційним груповим методом. При реєстрації нового читача обов'язково проводилось

ознайомлення з правилами користування бібліотекою та бесіда про структуру й інформаційний ресурс бібліотеки. Графіки видачі підручників узгоджувались з деканатами. Видача комплектів здійснювалася відповідно до графіку, що сприяло оперативному забезпеченню студентів необхідною літературою.

З метою збереження та впорядкування бібліотечного фонду проводились бесіди з користувачами про правила користування бібліотекою, виявлялися боржники, здійснювалася заміна загубленої літератури.

Важливою складовою роботи абонементів та читальних залів була виставкова діяльність, бібліографічні огляди, проведення Днів кафедри.

У минулому році (так як і у попередніх трьох роках) через брак коштів не працював міжбібліотечний абонемент. Впродовж року не було ні отримано, ні надіслано жодного документу.

Відносні показники — відвідуваність, читаність, книго забезпечення, обертаності фонду дещо зросли у порівнянні з попереднім роком.

НБ ПДАТУ

Обслуговування читачів у бібліотеці здійснювалось на:

1. Абонементі наукової літератури.
  - наукова література з усіх галузей знань;
  - архівний фонд періодичних видання;
  - обмінний фонд;
  - фонд рідкісної і цінної книги.
2. Абонементі навчальної літератури.
  - підручники, навчальні посібники, методичні вказівки, програми курсів тощо;
  - картотека єдиного читача.
3. Абонементі художньої літератури.
4. Читальному залі спеціальної літератури.
  - періодичні видання за 15 останніх років;
  - продовжувані видання;
  - збірники наукових праць;
  - основні підручники і посібники сільськогосподарської тематики;
  - довідкові видання та НТД.
5. Читальному залі суспільних наук.
  - періодичні видання суспільно-політичної тематики;
  - продовжувані видання;
  - нормативно-правові документи;
  - навчальні посібники з суспільних дисциплін;
  - словники та енциклопедичні видання.

На жаль філія бібліотеки на факультеті ветеринарної медицини і технологій у тваринництві припинила свою роботу.

Для якісного обслуговування читачів у книгозбірні широко застосовувався відкритий доступ до книжкових фондів, проводилася систематична, послідовна робота зі студентами, вивчалися плани занять, теми рефератів, курсових, дипломних робіт. При записі у книгозбірню працівники абонементів знайомили студентів з «Правилами користування бібліотекою», наголошували про матеріальну відповідальність за втрачені та пошкоджені книги.

Працівники бібліотеки, застосовуючи індивідуальні та групові методи роботи з користувачами, надаючи їм потрібну інформацію, рекомендували нову літературу, а також періодику, яка була основним джерелом з багатьох питань історії, філософії, економіки, педагогіки, менеджменту, маркетингу, нових технологій виробництва.

В читальних залах та на абонементах експонувались тематичні виставки на допомогу

навчальному процесу, до загально-університетських заходів:

- IV міжнародна наукова конференція студентської та учнівської молоді «Стан та перспективи виробництва, переробки і використання продукції»
- VII міжнародна науково-практична конференція «Зоотехнічна наука: історія, проблеми, перспективи»
- Всеукраїнська науково-практична конференція «No-till теорія і практика виробництва».
- Міжнародна науково-практична конференція «Аграрна наука та освіта Поділля»
- Міжнародна науково-практична конференція молодих вчених «Актуальні питання сучасних технологій вирощування сільськогосподарських культур в умовах змін клімату»
- Міжнародна науково-практична конференція, присвячена 45-річчю економічного факультету ПДАТУ «Актуальні проблеми аграрної економіки: теорія, практика, стратегія»
- Міжнародна студентська науково-практична конференція «Наука. Молодь. Земля. Сталий розвиток»
- Науково-практичний семінар «Оцінка колекції видів, різновидностей, сортів сільськогосподарських культур: зернові, технічні, лікарські рослини, багаторічні трави»
- Науково-практичний семінар до Всесвітнього дня охорони праці.

Традиційно, у вересні — жовтні проведені заходи з залучення першокурсників до бібліотеки, під час якого організовані книжкові виставки: «Ти став студентом ПДАТУ», «Ти творець нової України», «Бібліотека – твій книжковий Всесвіт», «Періодичні видання – швидка і надійна нова інформація», «Тобі першокурснику: твоя професія аграрій», «Підручник – основа теоретичних знань». В рамках заходів проводились екскурсії-знайомства та бесіди-знайомства з бібліотекою «Стань активним користувачем книжкових скарбів», години бібліографічної грамотності, бесіди:

- «Роль книги і читання в житті людини»,
- «Бібліотека та інформаційна культура читача»,
- «Вчимося працювати з книгою».

Проводилась робота з ліквідації читацької заборгованості.

Кількість читачів за єдиною реєстрацією становить 4100 (на 7,9 % менше, ніж минулого року), кількість користувачів, обслугованих усіма структурними підрозділами, зменшилася на 140 в порівнянні з минулорічними показниками і становить 16000. На 7,3 % зменшилася й кількість відвідувань, показник видачі документів зменшився в порівнянні з минулим роком на 1,9 %. Причиною зменшення книговидачі є обмежене комплектування новими документами сільськогосподарського спрямування.

Як методичний центр об'єднання сільськогосподарських бібліотек області, бібліотека обслуговувала користувачів коледжу ПДАТУ, Новоушицького коледжу ПДАТУ, Шепетівського коледжу ПДАТУ та Хмельницької державної сільськогосподарської дослідної станції ІКСГП НААН. Користувачі цих підрозділів є активними читачами головної бібліотеки.

МБА працював в межах міста і області. Його послугами користувались викладачі, аспіранти, спеціалісти с/г, усього – 5 абонентів, для них замовлено та отримано 15 документів з різних бібліотек, надіслано 10 видань в книгозбірні інших навчальних закладів.

НБ ХНУ

Бібліотечно-бібліографічне обслуговування користувачів проводилося працівниками 5-ти структурних підрозділів: відділу обслуговування, інформаційно-бібліографічного відділу, науково-методичного відділу, відділу комплектування та наукової обробки документів, відділу інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення; в 5-ти читальних залах і на 3-х абонементах, у залі каталогів та електронної інформації, а також на 8-ми кафедральних пунктах видачі; Web-сайті книгозбірні через віртуальну систему обслуговування.

На всіх традиційних пунктах обслуговування бібліотеки перереєстрація читачів, облік видачі документів та масових заходів здійснювалися в автоматизованому режимі на основі програмного продукту «УФД. Бібліотека». Звичним методом обліковувалися показники роботи бібліотек кафедр.

Облік показників віртуальної системи обслуговування здійснювався через лічильники сторінок Web-сайту бібліотеки, інституційного репозитарію - через лічильники програмного продукту DSpace та за допомогою власного програмного продукту «Статистика використання репозитарію».

У 2017 році зменшилися показники традиційної системи обслуговування користувачів у зв'язку зі зменшенням кількості студентів, розвитком модульного середовища, де викладачі розміщують методичні вказівки, навчальні посібники, наповненням електронної бібліотеки, інституційного репозитарію тощо, а також дистанційною формою навчання у зимовий період та злиттям двох пунктів обслуговування (гуманітарного та економічного профілю) у читальних залах бібліотеки.

Так, кількість користувачів бібліотеки за єдиним обліком становить 5797. Зменшилася кількість фактично обслужених яка складає 22107 користувачів. 24 % до фактично обслужених складають користувачі ЕБ. Найбільшу кількість читачів обслужено на абонементних ВО — 35 % від загального показника, де й найбільше навантаження по читачах – 1433.

Кількість відвідувань становить 611467, з них 87,8 % користувалися електронними ресурсами бібліотеки на її Web-сайті. Середньоденне відвідування бібліотеки дорівнює 226,87 електронної бібліотеки – 39,58, а Web-сайту книгозбірні — 1917.

Показник видачі традиційних та електронних документів складає 757217 прим., що на 7,13% більше, від попереднього року. Загальна кількість завантажених електронних документів за рік – 520785, що становить 68,78 % від загальної видачі. Найбільший відсоток – 47,65 % до загальної видачі документів становить навчальна література.

Показник кількості користувачів ЕБ у звітному році складає 5023; відвідувань — 14905. Показник кількості завантажених документів становить 89134.

За звітний період з БД «Інституційний репозитарій» завантажено 431651 документів, що у 4,6 рази більше, ніж минулого року.

На 1.01.2018 працюють 8 кафедральних бібліотек. На початку звітнього року було розформовано 2 бібліотеки.

До послуг МБА звернулися 11 абонентів. Для них отримано з інших бібліотек 22 документи, у тому числі 28 сторінок електронних копій. Зареєстровано нового абонента МБА НБ ХНУ — Український інститут інтелектуальної власності. За допомогою сервісної послуги ЕДД було відправлено 5 сторінок електронних копій.

Інформація про службу міжбібліотечного абонементу і електронної доставки документів надавалася під час проведення масових інформаційних заходів (День кафедри, День магістра, День аспіранта тощо) та занять зі студентами з основ інформаційної культури.

Традиційно, для студентів 1-го курсу проведено «Місячник першокурсника», протягом якого кожний студент отримав читацьку картку та комплект підручників, прослухав бесіду про структуру, інформаційні ресурси, правила користування бібліотекою й культуру читання. Всі першокурсники отримали «Пам'ятку читачеві».

Сектором обліку читачів здійснено редагування в БД «Читачі» згідно зі списками студентів 1 курсу, зареєстровано 856 користувачів (що на 124 менше, ніж у минулому році). Загалом сектором обліку читачів зареєстровано 908 користувачів та виготовлено відповідну кількість читацьких карток.

Під час обслуговування студентів 1-х курсів денної форми навчання застосовувався груповий метод видачі підручників; 2-3-х курсів — гібридна технологія видачі підручників (груповим методом та індивідуально); студенти стаціонару 4-5-х курсів та студенти-заочники 2-6-х курсів обслуговувалися індивідуально.

У читальних залах та на абонементних експонувалися виставки нових надходжень, а також тематичні виставки на допомогу навчальному процесу, серед них:

- Вам, першокурсники!
- Для вас, дипломники
- Правові та організаційні основи охорони праці
- Сучасний розвиток ринку праці
- Міжнародні економічні відносини
- Правова система України
- Sprechen Sie Deutsch?
- Архітектура і будівництво

У рамках дії просвітницького проекту «Здоров'я молоді — здоров'я нації» експонувалися книжково-ілюстративні виставки:

- Орієнтир – здоровий спосіб життя
- Спорт — запорука здоров'я
- Вміє сказати «НІ!» - виставка-заклик
- Мистецтво бути здоровим – виставка-порада
- ВІЛ та СНІД – достовірно про проблему

Сприяють формуванню позитивного іміджу бібліотеки та університету виїзні книжково-ілюстративні виставки, які включають у себе не тільки книги, а й патенти, звіти з НДР, світлини і представляють собою єдиний комплекс, об'єднаний загальною темою. Упродовж року було підготовлено 6 виїзних книжково-ілюстративних виставок:

- «Наукові праці викладачів університету»:
  - до XXXXV науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу;
  - до засідання Хмельницької обласної ради;
  - до проведення регіональної наради-семінара з питань вступної кампанії 2018 року
  - «Хмельницький національний університет: шлях до визнання»;
  - до Дня зустрічі випускників
- «Хмельницький національний університет: 55 років поступу до знань»:
  - до святкування 55-річчя ХНУ.
- «Шевченкове ім'я сіятиме довічно»
  - до 203-ї річниці від дня народження Тараса Шевченка.

Упродовж року проводилася робота з віртуальними виставками, представленими для користувачів книгозбірні на Web-сайті НБ. За рік додано 3 нові виставки. На кінець року на сайті представлено 17 віртуальних виставок, 614 документів.

Просвітницька робота

Про підвищення фахового та загальнокультурного рівня випускників вищої школи наголошується у законах України «Про вищу освіту» та Національній доктрині розвитку освіти.

Колективи бібліотек об'єднання перебували у постійному творчому пошуку, видозмінювали існуючі стандартні форми і методи роботи, намагалися зацікавити студентів, викликати в них живий інтерес до запропонованої теми та, як наслідок, бажання брати участь в масових заходах бібліотеки. Водночас у бібліотеках накопичено чималий досвід проведення просвітницьких заходів для студентства у контакті з професорсько-викладацьким складом факультетів та відділами виховної роботи навчальних закладів. Це перш за все форми, спрямовані на популяризацію кращих зразків вітчизняної культури, духовне відродження нації, виховання національно-свідомого та соціально-активного громадянина демократичної правової

держави. Для студентів проводилися зустрічі з відомими людьми, правознавчі години, вечори, огляди, прем'єри книги, читацькі конференції, години поезії сучасних поетів.

Загалом у бібліотеках об'єднання відбулося 159 масових заходів (на 28 більше, ніж у минулому році), організовано 456 тематичних виставок, на яких експонувалися 16645 документів.

Бібліотека ХГПА

Організовано 70 тематичних виставок та відкритих переглядів літератури, на яких експонувалося 2450 видань. Впродовж року біля книжкових виставок проводились бесіди-огляди літератури.

Працівники бібліотеки готували розгорнуті виставки для:

- VII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Духовні витоки Поділля: Церква та релігійні діячі в історії краю»
- розширеного засідання колегії облдержадміністрації під керівництвом голови обласної державної адміністрації й за участю голови обласної ради, керівників структурних підрозділів облдержадміністрації, територіальних підрозділів центрального органу виконавчої влади, голів райдержадміністрацій, міських (міст обласного значення) рад та ректорів вищих навчальних закладів.

За рік підготовлено та проведено 16 масових заходів. Серед них:

- урок пам'яті «Небесна Сотня: Герої не вмирають»
- презентація книг:
  - Анатолія Йосиповича Ненцінського «Голоси з останніх меж»
  - Дмитра та Віталія Капранових журналістське розслідування «Майдан. Таємні файли»
- літературно-музичний вечір «Провісник долі України»
- поетичний вернісаж до Всесвітнього дня поезії «На струнах слова чарівного»
- зустріч із голландським письменником Кор Роосом та презентація його книги «Рама»
- урок-реквієм «Чорнобильський гіркий полин»
- Магеринські читання, приурочені 95 - річниці з дня народження Миколи Никоноровича Магери (1922 - 2008)
- творча зустріч з Олександром Галусом – проректором з наукової роботи, доктором педагогічних наук, професором Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії та Юрієм Блажевичем – кандидатом історичних наук, доцентом ХГПА, почесним краєзнавцем України.

НБ ХУУП

Упродовж року бібліотека провела 5 масових заходів:

- Літературно-музичну композицію до Міжнародного жіночого дня «Жінки України, які змінили історію»
- Годину поезії «На висоті окрилених сердець»
- Бібліотечний урок «Бібліотека – храм науки»
- Вечір-зустріч з письменником та істориком Володимиром Білінським «Доленосні віхи нашої історії»
- Вечір-реквієм до Дня жертв голодомору «Схилимо голови в скорботі...»

Щоквартально в бібліотеці проводилися засідання клубу поезії «Поезія — це завжди неповторність».

За рік оформлено 34 тематичні виставки. Усі підготовлені виставки представлені у віртуальному варіанті та розміщені на веб-сторінці бібліотеки. Загалом на виставках експонувались 977 документів, що на 97 більше, ніж у минулому році.

Бібліотека ХКТЕІ

Упродовж року бібліотека експонувала 32 тематичні виставки до ювілейних дат відомих науковців, письменників, педагогів, діячів культури; дня народження Т.Г. Шевченка, Міжнародного дня рідної мови, Конституції України, Всесвітнього дня Землі, дня Соборності України, Всесвітнього дня боротьби з тютюнопалінням, Міжнародного дня боротьби зі зловживанням наркотиками, Чорнобильської трагедії, Дня незалежності України, Дня скорботи і вшанування пам'яті жертв голодомору тощо.

Зі студентами проведено 5 масових заходів:

- вечір вшанування Героїв Крут «Нам пам'ять серця не дає покою»,
- Шевченківські читання «З Шевченком у серці»,
- історичний екскурс «Незалежна Україна — здобутки та перспективи»,
- вечір пам'яті жертв голодомору «Не гаснуть свічки пам'яті...»,
- бесіда-діалог до Дня української мови та писемності «Передаймо нащадкам наш скарб — рідну мову».

Бібліотека КПНУ

Працівники бібліотеки приділяли увагу не лише інформаційному напрямку роботи, а й виховному, формуючи світогляд студента, його художній смак, культуру, громадську свідомість та різнобічні інтереси.

Загальноуніверситетського значення набуло:

- ✓ відзначення Міжнародного дня рідної мови. Проведено:
  - літературно-мистецький вечір «Прилинь душею до перлин рідної мови», приурочений до Міжнародного дня рідної мови
  - культурно-освітній захід «З рідним словом міцніє держава»
  - експоновано ряд тематичних виставок:
    - День рідної мови
    - Рідна мова – духовне багатство народу
    - Рідна мова моя, поетична й пісенна!
    - О, мово, українська, хто любить її, той любить мою Україну
    - Рідна мова моя, поетична й пісенна
    - О, мово рідна – золота колиска
  - підготовлено віртуальну виставку «Мова – духовний скарб нації»
- ✓ вшанування першого ректора університету та засновника бібліотеки І. І. Огієнка. Проведено:
  - літературно-мистецьку композицію «Витязь духу...»
  - віртуальну виставку «Українознавчий зміст творчої спадщини Івана Огієнка»,
  - бібліографічний огляд «Іван Огієнко – історик, мовознавець, громадянин»
  - ряд експозицій:
    - І. І. Огієнко – державний діяч, просвітитель, вчений
    - Іван Огієнко – видатний історичний діяч
    - І. І. Огієнко – церковний діяч, учений, педагог.
- ✓ відзначення Дня соборності України. Презентовано виставки:
  - Сила нації в її єдності
  - Соборність України – основа державності
  - День Соборності України
  - Соборність України – соборність нашої свідомості
  - Соборність України: символ свободи та єднання України.
- ✓ вшанування пам'яті Героїв Небесної Сотні. Організовано:
  - бібліографічний огляд літератури «Пам'ятаємо Героїв Небесної сотні»

- цикл тематичних виставок-експозицій:
  - День Героїв Небесної Сотні
  - День рідної мови
  - Героїчний майдан – сила народу!
  - Пам'ятаймо Героїв Небесної Сотні.
- ✓ проведення заходів, присвячених ювілеям науково-педагогічних працівників університету:
  - презентація біобібліографічного покажчика «Баженова Стефанія Едуардівна: вчений-історик, археолог, музеєзнавець, туризмознавець»
  - презентація покажчика «Провідний вчений-історик України й талановитий педагог - Валерій Степанович Степанков»
  - презентація виставки «Ткачук Петро Єфремович (1937–2007) – діалектолог, кандидат філологічних наук, завідувач кафедри української мови (1984–2007)»
  - презентація покажчика «Видання особового фонду Павла Дорожинського, які зберігаються у фонді читального залу історичного факультету Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка». Складовою частиною заходу був огляд подарованої літератури та експозиція документів «Дарунковий фонд Павла Дорожинського».
- ✓ вшанування 85-х роковин пам'яті жертв Голодомору. Проведено:
  - бібліографічні огляди:
    - «Скорботна пам'ять України»,
    - «Голодомор 1932-1933 років».
  - віртуальні виставки:
    - «Голодомор на Поділлі»,
    - «Голодомор 1932-1933 років – геноцид українського народу»,
  - книжкові виставки:
    - Запалимо свічку пам'яті
    - Пам'яті жертв Голодомору
    - Голодомор – біль і скорбота України
    - Голодомор в Україні.

Серед масових заходів, які проводили працівники бібліотеки, важливе місце займають:

бібліографічний огляд літератури

- «Війні немає забуття»

вечір-реквієм

- «Ніхто не забутий, ніщо не забуто»

письменницький десант

- з нагоди обговорення постаті Зоськи Верас, білоруської поетеси, письменниці, редакторки та громадської діячки

історико-патріотичний захід

- «З глибин сторіч – козацький клич» (зустріч студентів з учасником АТО на Сході України Аносовим Ю. М., котрий служив у 128 гірсько-піхотній бригаді, потрапив у Дебальцевський котел та залишився живим)

святкова новорічна інсталяція «Новорічна феєрія». Увазі відвідувачів були представлені різдвяні атрибути (дідух, сіно, вертепні шопки тощо), інсталяція новорічної ялинки з книг та тематичні книжкові виставки-експозиції.

віртуальні вікторини

- Впізнай книгу
- Ж. Б. Мольєр – комедіограф, актор, театральний діяч

літературно-мистецькі вечори

- Прилинь душею до перлин рідної мови
- З рідним словом міцніє держава

літературно-мистецька година

- З любов'ю про жінку

читацька конференція

- Безсмертний Кобзар

мистецька година

- Гетьман української музики (до 175-річчя від дня народження М. В. Лисенко)

відкриття буккроссингової полиці в читальному залі

- Буккроссинг: прочитай і відпусти

літературна година

- Руйнуються царства, а книги живуть (до Всесвітнього дня книги і авторського права)

година пам'яті

- Чорнобиль – біль нації

бібліоквест до тижня факультету

- Студентський феєрверк ідей

вечір-реквієм

- Ніхто не забутий, ніщо не забуто (до Дня Перемоги)

Бібліобар

- Дегустація свіжої преси... (до Всесвітнього дня туризму)

Вагомою була участь бібліотечних працівників у загальноуніверситетських наукових форумах, Міжнародних наукових конференціях, які супроводжувались книжковими виставками.

Бібліотека університету співпрацювала та взаємодіяла з бібліотеками інших систем та відомств, організувала цикли книжкових виставок, бібліографічних оглядів, усних журналів, літературних вечорів, проводила Дні інформації, Дні фахівця, День краєзнавства.

За рік бібліотекою експоновано 171 тематичну виставку (презентовано 3515 документів), в тому числі – 29 віртуальних (експоновано документів –532) та 26 постійних, на кожен з яких оформлено паспорти, проведено 20 масових заходів, які відвідало 3229 користувачі та створено 47 бібліографічних оглядів (під час проведення масових заходів, переглядів книжкових виставок та експоновано на сайті).

НБ ПДАТУ

Працівники бібліотеки підтримували контакти з викладачами вишу, науковцями інших навчальних закладів міста, міськими осередками національних творчих спілок, музеями, культурними установами, громадськими організаціями міста. На допомогу навчальному і виховному процесам у бібліотеці було оформлено 46 книжкових виставок. Особливої уваги заслуговують виставки, спрямовані на підтримку та розвиток читання студентської молоді. Кілька років поспіль експонується виставка одного жанру «Фантастика і час». Цього року підготовлено виставку «Загадкова та інтригуюча атмосфера фантастичних романів» (до 80-річчя американського письменника-фантаста Р. Желязни).

У виставковій роботі бібліотеки варто відмітити різноманітність видів експонованих виставок. Це: книжково-предметні, виставки-перегляди, виставка-колаж, фотовиставка-колаж, виставка-репортаж, виставка-огляд, виставка-екскурсія, книжкові експозиції, виставки-роздуми, фото-виставки, ретро-виставки, виставка за читацьким формуляром.

Впродовж року до знаменних і пам'ятних дат оформлялись тематичні книжкові полиці. Усього - 52

До державних національних свят проведено 4 години інформаційних повідомлень та 18

бібліографічних оглядів і переглядів літератури.

Серед 68-ми масових заходів бібліотеки:

- студентська конференція «Пам'ять стукає в наші серця» до 85-річниці Голодомору в Україні 1932-1933 рр., проведена в університетському музеї хліба.
- Історична година «Одна Україна – одна історія» - до дня Соборності України
- Урочистий захід до Дня Матері «Духовний скарб жіночих рук»
- Інформаційні години:
  - «Екологія землекористування»
  - «Екологічні чисті продукти – джерело здоров'я»
  - «Агроновації в сільському господарстві»
- Круглий стіл
  - «Григорій Сковорода і світ»
  - «Великі письменники-гуманісти» (Г.Сковорода з нагоди 295-річчя від дня народження)
  - «Кожна доля, єдина, єдина» (зустріч з випускниками ПДАТУ)
  - «Молодь за здоровий спосіб життя»
- Екологічний диспут «Чорнобиль на перехресті думок»
- Історична година до 100-річчя Української революції 1917-1921 рр.
- Історико-патріотична година «Духовний наставник – Іван Огієнко» - до 135-річчя від дня народження
- Година пам'яті «Їм у віках судилося безсмертя» - вшанування пам'яті Героїв Небесної сотні
- Засідання читачів-шанувальників української мови «Душа тисячоліть шукає себе в слові»
- Бесіда:
  - «У центрі уваги – здоров'я»,
  - «Мова – духовний скарб нації».
- Бесіда-міркування «Толерантність – запорука людяності»
- Екологічна вікторина «Природа рідного краю»
- Урок народознавства «Мова і пісня – душа народу»
- Літературний фреш «Безсмертя нації у мові»
- Літературний альманах «Як много важить слово...» присвячений творчості українських письменників-класиків Т.Г.Шевченка і Л.Глібова
- Літературний привал «Слово – найтонший різець...»
- Пізнавальне дефіле, присвячене творчості зарубіжних письменників «До інтелектуального читання»
- Експедиція у минуле «Лицарі української історичної прози»
- Портрет класика «Велич ідей у творчості М. Сервантеса» (з нагоди 470-річчя від дня народження)
- Діалог з читачем про молодіжне читання «Молоде покоління вибирає...»

Спільно з кафедрою соціально-гуманітарних дисциплін створено клуб історичної книги «Артефакт», який об'єднує істориків, бібліотекарів, студентів, людей, які цікавляться історією держави, історією рідного краю. Розроблено Статут та програму клубу, проведено засідання:

1. «Нескорений дух нації: вшануємо Героїв Крут» (січень).
2. «Пам'ятаємо. Шануємо. Перемагаємо» - урок слави (травень).
3. «Історичне краєзнавство на Поділлі» - історичний семінар (травень).
4. «Сучасні проблеми історичної науки» - дискусійний стіл (вересень).

Працівниками інформаційно-бібліографічного відділу проведено: бібліомікс «Археологічні знахідки міста над Смотричем»; бібліофреш «Він - Кам'янець»; караван історій «Місто, народжене петлею»; лекторій «Найстаріше поліграфічне підприємство Поділля – Подільська

друкарня»; ретро-погляд «Архітектурне обличчя Кам'янця-Подільського XVIII ст. – Ян де Віте» та «Пам'ять про патріота Кам'янця – Нарзесова криниця».

Активно працював бібліотечний літературний клуб «Ліра», який знайомив студентську молодь із талановитими, цікавими людьми, визначними особистостями Поділля та їхніми творчими здобутками. Проведено:

- вечір-портрет «Поет-байкар Микита Годованець: творчість і доля», присвячений дню народження патріарха української байки, поета-байкаря М.П.Годованця.
- патріотично-ліричну зустріч з українським поетом, журналістом, громадським діячем Сергієм Пантюком «Любов і війна». До уваги слухачів поет представив твори написані за останні роки: «Солод для дрімби», «Мовизна».
- зустріч з жінками-поетесами Людмилою Веселою, журналістом районної газети «Дунаєвецький вісник» та Оксаною Почапською, доцентом кафедри журналістики Національного університету ім. Івана Огієнка.

При бібліотеці працює історичний лекторій. З нагоди відзначення 100-річчя Української революції 1917-1921 років проведені історичні читання «Кам'янець-Подільський в 1917-1920 рр.». В межах лекторію студенти прослухали лекції та повідомлення:

- «Красзнавчі дослідження В. Гульдмана та Ю. Сіцинського кінця XIX ст.»
- «Хто не знає свого минулого, той не вартий майбутнього» - зустріч з археологом-лінгвістом, юристом, поетом Йосипом Петровичем Осецьким
- «Тих днів не змовкне слава» - до дня визволення Кам'янця-Подільського.

НБ ХНУ

Просвітницькі заходи для студентської молоді проводилися у рамках проектів: національно-патріотичного виховання «Ти - одна й неподільна, Україно моя вільна», просвітницьких проектів «Читання книги та її популяризація в науковій бібліотеці Хмельницького національного університету», «Здоров'я молоді — здоров'я нації», а в «Клубі цікавих зустрічей» відбувалося спілкування з письменниками та поетами, красзнавцями, громадськими діячами.

Традиційно у бібліотеці відзначалися Шевченківські дні. У рамках проекту «Шевченківська весна – 2017» наукова бібліотека спільно з кафедрою української філології, студентським літературним театром «Глорія» провели низку національно-патріотичних заходів. У третьому корпусі університету, біля погруддя Т. Г. Шевченка відбувся щорічний національно-мистецький форум «Мій Шевченко. Наукова бібліотека підготувала виставку «Шевченкове ім'я сіятиме довічно», на якій представлено збірки Т. Г. Шевченка, унікальні наукові видання, а також оригінальну студентську літературно-художню творчість, присвячену Генію України.

У літературній вітальні бібліотеки відбулося урочисте засідання «У вінок Кобзареві» літературного клубу «Роса». На свято з обдарованими молодими літераторами завітали знавці та майстри художнього слова: декан ГПФ Л.Л. Станіславова; член НСПУ, голова Хмельницького обласного осередку ВУТ «Просвіта» ім. Тараса Шевченка, поет В.Ц. Міхалевський. Співорганізатором поетичного Шевченківського свята виступила наукова бібліотека.

У бібліотеці проводились Шевченківські читання «Душа і думи Кобзареві...». Організаторами заходу виступили: наукова бібліотека, кафедра української філології, гуманітарно-педагогічний факультет, студентський літературний театр «Глорія», первинна профспілкова організація студентів Хмельницького національного університету. У читаннях брали участь шанувальники творчості Шевченка - викладачі, співробітники, бібліотекарі, студенти ХНУ, відомі літератори Поділля, учнівська молодь шкіл м. Хмельницького, переможці І Шевченківського конкурсу «Дніпро, Україну згадаєм...», що проводився в квітні 2016 року.

Президентом України П.Порошенком 2017 рік проголошено Роком Української

революції 1917 – 1921 рр. До цієї події двічі в студентських групах проведено історико-патріотичні години «Історія олюднена постатями: творець нової української держави — Михайло Грушевський», організовано розгорнуту книжкову виставку «Бій за державність (до 100-річчя Української Революції 1917-1921 років)», підготовлено та проведено бібліографічний огляд видань, представлених на виставці.

Напередодні відзначення 31-х роковин Чорнобильської катастрофи у літературній вітальні пройшов урок-пам'яті «Чорнобиль не має минулого часу». Присутні переглянули документальний фільм «Правда про Чорнобиль» та ознайомилися з виставкою-застереженням «Чорнобиль — в серці України, а тінь його — по всій землі».

Для студентської молоді проведено урок-дослідження «Світові війни очима письменників: творчість Е.-М.Ремарка та Белля» та літературознавчу годину «Тема Другої світової війни у контексті новітньої української літератури».

До Дня Незалежності України, Дня українського козацтва в студентських групах відбулися уроки патріотичного виховання «З Україною в серці», «Рідна земле моя, ти козацькою славою щедра...», співробітники бібліотеки взяли участь у літературних читаннях, присвячених Дню Гідності та Свободи, які проводились у Хмельницькому обласному літературному музеї.

З нагоди відзначення Дня Українського козацтва й Дня захисника України для школярів старших класів НВО №5 ім. С. Єфремова проведено урок патріотичного виховання «Тої слави козацької повік не забудемо» та екскурсію по бібліотеці, на якій бібліотекарі розповіли про історію університету, надали інформаційні матеріали приймальної комісії щодо спеціальностей вишу.

До 55-річного ювілею Хмельницького національного університету та наукової бібліотеки ХНУ проведено низку заходів:

- Урочисте свято «У колі друзів».
- Презентація електронної версії третього випуску художньо-публіцистичного альманаху «Думки творчий злет» (спільно з кафедрою української філології та студентським літературним театром «Глорія»).
- Участь у загальноуніверситетському заході «Жива газета» 55 «VIVAT ХНУ! VIVAT!»
- Урок красзнавства «Хмельницький національний університет — шлях до визнання» (для першокурсників університету).

До Дня української писемності та мови у науковій бібліотеці вперше проведено:

- культурно-освітній сторітеллінг «АБЕТКА – хол». Співорганізаторами культурно-освітнього проекту виступили самодіяльний студентський театр «Глорія», наукова бібліотека, кафедра української філології, гуманітарно-педагогічний факультет, первинна профспілкова організація студентів. На заході бібліотека експонувала виставку «Від мови рідної нам треба починати», на якій презентувала наукові мовознавчі видання та оригінальну художню творчість авторів літературно-мистецького альманаху «Думки творчий злет»;
- святкове засідання поетичного клубу «Роса».

До Міжнародного дня студента на веб-сайті бібліотеки стартував проект «Я і моя бібліотека» (знайди себе на світлинах). Розміщено 54 світлини.

Вечір-портрет «Петро Яцик - видатний український меценат», присвячений непересічному українцю, який, потрапивши в еміграцію до Канади в середині ХХ століття увійшов до числа меценатів, які чи не найбільше зробили для розвитку науки та культури, історії та друкованого українського слова в північноамериканській еміграції.

Двічі проводилась година цікавих повідомлень «Мода і люди: Коко Шанель» про всесвітньо відому дизайнерку, яка заснувала модний дім «Chanel» і суттєво вплинула на європейську моду ХХ століття.

«Краса України - Поділля» - під такою назвою відбулась віртуальна подорож

туристичними шляхами Хмельниччини, яку здійснили студенти факультету міжнародних відносин гр.ТУР-16-1. разом з куратором. Співробітник бібліотеки розповіла слухачам про чималий перелік різноманітних об'єктів, які б могли зацікавити гостей та мешканців області, сприяти відпочинку і пізнанню історії краю.

Проведено:

- віртуальну подорож старовинними вулицями міста «Хмельницький — екскурс у минуле».
- мистецько-пізнавальну годину «Японія – країна сакури та самураїв».
- мистецька година «Король світлотіні — Рембрандт Герменс ван Рейн».
- літературно-мистецький проект «Презентація молодих літераторів і театралів», на який завітали відомі літературознавці та письменники Хмельниччини. В рамках заходу проходила презентація п'ятого випуску електронного літературно-мистецького альманаху «Творчість молодих поетів і прозаїків».
- новорічне літературно-мистецьке коло «Ах, карнавал, карнавал, карнавал...», на який завітали гості, поети Хмельниччини, студенти, викладачі, співробітники бібліотеки та вишу.
- оксфордські дебати за темою «Глобалізація» чи «Націоналізація» та усний журнал «Риторика: погляд крізь призму часу»
- шок-урок «СНІД: не залишаймося байдужими».

Облік масової роботи проводився в автоматизованому режимі в програмі «УФД. Бібліотека» з використанням форми «Масові заходи».

Інформація про проведення просвітницьких та інформаційних заходів в рамках проектів і програм надавалась в ЗМІ; висвітлювалась на веб-сайтах наукової бібліотеки та Хмельницького національного університету.

Співробітниками телерадіостудії ХНУ та студентами ГПФ створено 8 відеофільмів про проведення загальноуніверситетських просвітницьких заходів, організаторами яких виступили наукова бібліотека спільно з кафедрою української філології та літературним студентським театром «Глорія».

Інформаційно-бібліографічна діяльність

Діяльність бібліотек методичного об'єднання впродовж року спрямовувалась на пропаганду довідково-бібліографічного апарату з використанням традиційних носіїв інформації - системи бібліотечних каталогів, картотек, виховання інформаційної культури читачів, проведення бібліотечно-бібліографічних занять, прищеплення навичок користування книгою та бібліотекою. Віртуальна довідкова служба функціонувала в НБ ХНУ, бібліотеці КПНУ. Загалом бібліотеками об'єднання надано 75199 довідок, що більше на 31 % від показника минулого року. 39,17% довідок виконано в автоматизованому режимі.

Бібліотека ХГПА

Для студентів 1 курсу проведено заняття з основ бібліотечно-інформаційної грамотності (як складової інформаційної культури): 45 теоретичних і 15 практичних.

Теми теоретичних занять з основ інформаційної культури студентів:

1. Інформація і суспільство.
2. Бібліотеки, їхня діяльність і довідково-бібліографічний апарат.
3. Нові інформаційні технології в бібліотеці ХГПА.

Практичне заняття «Пошук, збір та обробка інформації за допомогою традиційного довідково-бібліографічного апарату бібліотеки ХГПА».

Професорсько-викладацький колектив, студенти інформувалися про нові надходження літератури з різних галузей знань, педагогічних новацій на сторінках щоквартального

інформаційного бюлетеня «Нові надходження науково-методичної літератури у фонд бібліотеки» та на веб-сайтах бібліотеки і академії. Продовжувався випуск «Інформаційного вісника».

За рік підготовлено 4 бібліографічних покажчики, з них 3 покажчики опубліковано та 3 – мають електронний варіант; підготовлено та проведено 14 комплексних інформаційних заходів — днів інформації, кафедр, фахівців тощо.

Працівники бібліотеки здійснювали реферування статей наукового видання ХГПА «Педагогічний дискурс» та надсилали до Державної науково-педагогічної бібліотеки України ім. В. Сухомлинського та Національної бібліотеки України ім. В. Вернадського.

Впродовж року фахівцями зашифровано 262 наукові праці, дисертації, автореферати, програми та навчально-методичні посібники викладачів академії.

Кількість довідок, спрямованих на допомогу в освітній, науково-дослідницькій роботі студентів та викладачів зменшилася на 4,9 %. Довідки, виконані в автоматизованому режимі складають 7,3 % від усіх довідок. Студентам надано 1639 консультацій (на 6,9 % більше від показника минулого року) з питань користування бібліотечно-бібліографічним апаратом.

НБ ХУУП

За звітний рік виконано 2500 бібліографічних довідок, а це на 28,5 % менше минулорічного показника. Кількість виконаних тематичних довідок становить 80 % від загальної кількості. Число довідок, виконаних в автоматизованому режимі займає трохи більше третини – 1000, від усіх виконаних довідок. За рік аналітично опрацьовано 9 комплектів газет та 312 примірників журналів, всього 36 назв.

На сайті університету щомісяця проводились інформування про нові надходження бібліотеки, виставлялись списки нових надходжень. За рік бібліотекою проведено 4 Дні інформації за темами:

- Духовний скарб нації (До Міжнародного дня рідної мови).
- Є право – значить є надія.
- Технологічні аспекти взаємодії суспільства та природи.
- Євроінтеграція та проблеми консолідації українського суспільства.

На бібліотечних уроках «Бібліотека як частина навчально-виховного процесу» першокурсники ознайомилися з фондом бібліотеки, її можливостями, правилами користування читальним залом, ЕК, послугами, які надає бібліотека.

Бібліотека ХКТЕІ

Працівниками бібліотеки надано 3068 довідок (на рівні минулорічного показника). Викладачам та студентам надавалась допомога у складанні списків літератури до наукових праць, рефератів, курсових, дипломних робіт.

Інформування проводилось на днях кафедр (9), бібліографічних оглядах та оглядах нових надходжень (12). Інформацію про нові надходження користувачі отримували з інформаційних поточних списків «Бюлетені нових надходжень», що вже традиційно видаються щоквартально і розсилаються через e-mail на всі кафедри та підрозділи інституту .

На замовлення кафедр та окремих науковців працівниками бібліотеки підготовлено 35 тематичних списків, для кураторів складено 12 тематичних списків відповідно до плану навчально-виховної роботи.

Для студентів-першокурсників проведені заняття «Інформаційна культура студентів». На прохання кураторів для більш детального знайомства з ресурсами бібліотеки зі студентами окремих груп проведено заняття з інформаційної культури.

Проводилось редагування записів електронного каталогу та картотек, вилучення записів, відповідно актам списання.

Працівниками бібліотеки підготовлено 3 бібліографічні покажчики в електронному варіанті.

Бібліотека КПНУ

Для студентів 1-х курсів, згідно із затвердженим графіком, проведено бібліотечно-бібліографічні уроки «Користування бібліотекою Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка», організовано екскурсії підрозділами бібліотеки, проведено бесіди про історію університету і бібліотеки, правила користування бібліотекою, довідково-бібліографічним апарат, електронні інформаційні ресурси, структуру бібліотеки. Для студентів 2-го курсу проведено заняття «Каталоги, картотеки: методика пошуку інформації», для магістрантів – «Правила бібліографічного опису. Складання списку літератури».

Значна увага приділялася редагуванню та наповненню картотек відділу рідкісних видань: «Історія Поділля», «Міста і села Хмельниччини», «Шевченкіана у періодичних часописах Поділля», «Видатні краєзнавці Поділля», «Записки сільськогосподарського інституту в Кам'янці на Поділля». До 100-річчя заснування Українського державного університету започатковано нову картотеку. Література у ній систематизована за рубриками:

- історія університету;
- фундатори університету;
- видання університету.

У звітному році структурними підрозділами бібліотеки надано 6017 бібліографічних довідок (кількість їх зменшилася на 16,8 %), із них тематичних 3630, що на 21,23 % менше минулорічного показника. Показник довідок, наданих в автоматизованому режимі в порівнянні з минулим роком збільшився на 696 і становить - 1830. За рік виконано 9 віртуальних довідок.

Поширеними формами інформування були Дні кафедр, дипломників, фахівців, інформації — проведено 97 (на 71 більше, ніж у минулому році), інформаційні огляди нових надходжень літератури.

Інформування абонентів здійснювалось в системі ВРІ/ДОК. У 2016 році в системі ВРІ зареєстровано 414 абонентів, яким надавалася інформація за 453 темами. Кількість абонентів ДОК зменшилася на 13 і становить 63. Їм надавалася інформація за 98 темами. Ведеться карткова картотека абонентів ВРІ та ДОК.

Інформування користувачів про нові надходження літератури до бібліотеки здійснювалось у формі бібліографічних оглядів, їх підготовлено 47. Тексти оглядів друкувались в університетській багатотиражці «Студентський меридіан» (в електронному варіанті). Огляди проводились у студентських групах та під час проведення масових заходів.

В рамках Всеукраїнського тижня права проведено бесіду «Без правової культури нема правової держави» та інформаційну годину з питань реалізації і захисту прав людини «Держава. Право. Молодь». Розроблено тематичні книжкові виставки:

- Україна – правова держава,
- Право створене на користь народу,
- Ваше право знати.

За рік складено 7 бібліографічних покажчиків, з них 4 - опубліковані:

1. Видання особового фонду Павла Дорожинського, які зберігаються у фонді читального залу історичного факультету Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Ч. 1.: бібліогр. покажч. / [уклад.: Г. В. Гайшук, Т. М. Опря ; редкол.: В. А. Дубінський (голова), Л. В. Климчук (відп. ред.), Л. В. Баженов та ін.]. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка, 2017. – 54 с.;
2. Періодичні видання в бібліотеці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: поточний покажчик на 2017 рік / Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка, б-ка; [уклад. Л. Ж. Смельцова; відп. ред. Л. В. Климчук]. – Кам'янець-Подільський, 2017. – 13 с.;
3. Баженова Стефанія Едуардівна: учений-історик, археолог, музеєзнавець, туризмознавець : науково-довідкове видання (біобібліографічний покажчик) / Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка ; [редкол.: С. А. Копилов (голов. ред), Л. В. Климчук (відп. ред.) та ін.;

уклад.: Л. М. Бабій]. – Кам'янець-Подільський, 2017. – 112 с.: іл.;

4. Провідний вчений-історик України й талановитий педагог – Валерій Степанович Степанков (до 70-річчя від дня народження та 50-річчя науково-педагогічної діяльності) : біобібліографічний покажчик / Кам'янець-Поділ. нац ун-т ім. Івана Огієнка ; [редкол.: С. А. Копилов (голов. ред), Л. В. Климчук (відп. ред.) та ін. ; уклад.: Н. Д. Крючкова, В. Ф. Биковська, Л. В. Гончарова ; бібліогр. ред. Т. М. Опря]. – Кам'янець-Подільський, 2017. – 88 с.

Проводилася робота над формуванням покажчика, присвяченого 100-річчю університету «Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка (1918–2018 рр.) : бібліографічний покажчик». – Вид. 2-ге, доопрац. і допов. / Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка, Бібліотека ; [уклад.: Т. М. Опря, Н. А. Сторожук ; редкол.: С. А. Копилов (голова), Л. В. Климчук (відп. ред.) та ін.]. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка, 2018. – (До 100-річчя заснування Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка).

Продовжувалася співпраця з Державною науково-педагогічною бібліотекою імені В. О. Сухомлинського. Згідно з угодою про інформаційну співпрацю підготовлено і надіслано реферати наукових статей викладачів університету, для оприлюднення їх у загальнодержавній електронній базі даних «Україніка наукова» та на сайті ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського.

2017 року здійснено реферування наукових статей збірника «Проблеми дидактики історії : зб. наук. пр.» / Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка ; [редкол.: С. А. Копилов (голова, наук. ред.), В. В. Газін, В. А. Дубінський (відп. секретар) та ін.]. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка, 2016. – Вип. 7. – 228 с. Реферовано 16 статей.

НБ ПДАТУ

Довідково-бібліографічний апарат бібліотеки представлений систематичним, алфавітним, топографічним каталогами та системою картотек: читацьких інтересів (непрофільних тем), краєзнавчою, на допомогу дипломнику, персоналії, систематичної картотекою статей, художня періодика, статті співробітників університету, картотека ГОСТів, авторефератів дисертацій НБ ПДАТУ, дисертаційний фонд НБ ПДАТУ, фонд рідкісних і цінних видань. Велась постійна робота з редагування та наповнення каталогів і картотек.

Впродовж року користувачам бібліотеки надавались тематичні, фактографічні, адресні та інші довідки. Загалом бібліотекою надано 32500 довідок (на 35,25 % менше, ніж минулого року), з них 30 письмових. Надсилалась інформація 16 абонентам в системі ВРІ та 10 в режимі ДОК. В системі КНДТ (комплексні наукові дослідження за темами) надавалась інформація кафедрам за 11 темами.

Працівниками бібліотеки велась пошуково-інформаційна робота для інформаційного забезпечення щорічних науково-теоретичних конференцій науково-педагогічних працівників, аспірантів та науковців ПДАТУ; студентських наукових конференцій; студентських олімпіад; міжнародних науково-практичних конференцій.

Впродовж звітного року проводились комплексні заходи: Дні бібліографії (7), тиждень дипломника (4), дні кафедри (2), інформації (10), спеціаліста (3), тиждень аспіранта (1). Усього – 26.

Працівниками бібліотеки за рік проведено 18 бібліографічних оглядів літератури. На допомогу в написанні дипломних та наукових робіт складено 8 науково-допоміжних покажчиків:

- «Актуальні питання технології вирощування сільськогосподарських культур в умовах змін клімату».
- «Актуальні проблеми аграрної економіки: теорія, практика, стратегія».

- «Вплив строків сівби та біорегуляторів росту на сортову продуктивність сої в умовах Лісостепу західного».
- «Інноваційно-інвестиційний підхід до забезпечення конкурентоспроможності виробництва молока» (на матеріалах підприємств Хмельницької області).
- «Машини для механізованого збирання картоплі».
- «Оптимізація агротехнічних заходів вирощування гречки в умовах Лісостепу західного».
- «Організаційно-економічний механізм функціонування особистих селянських господарств».
- «Селекція гречки на продуктивність в умовах Лісостепу західного».

Видано 4 покажчики, з них 1 – біобібліографічний.

Списки нових надходжень публікувались в «Інформаційному віснику бібліотеки» (стенд), «Віснику університету» та «Інженері» (університетські газети), «Інформаційному листку» (сайт університету, сторінка бібліотеки). На прохання кураторів груп створювались рекомендаційні списки літератури.

Зі студентами проводились заняття з використанням традиційних та електронних інформаційних ресурсів пошуку інформації. Надавались індивідуальні та групові консультації з бібліографічного пошуку документів та методики оформлення списків використаної літератури (3138). Для підвищення інформаційної культури користувачів проводилися заняття-бесіди за напрямками:

- основні поняття інформаційно-бібліотечної діяльності;
- принципи роботи з інформаційними ресурсами;
- інформаційні і телекомунікаційні технології, їхня роль у сучасному світі;
- електронні ресурси Інтернет;
- електронні бібліотечні бази даних.

Надавалась допомога з індексації наукових робіт користувачів бібліотеки. За рік визначено 1032 індексів УДК на статті викладачів, аспірантів у наукові збірники та журнали, автореферати дисертацій.

НБ ХНУ

Упродовж року довідково-бібліографічне обслуговування користувачів здійснювалось у бібліотеці в автоматизованому режимі «Запит-відповідь» з використанням електронних ресурсів, а віддалених користувачів – через онлайн-віртуальну службу бібліотеки.

За звітний період виконано 26271 довідку, а це 94 % від запланованого. Із них - 7422 тематичні. До «Віртуальної довідки» за 2017 рік надійшов 81 запит. Більшість довідок виконувалося на основі електронних ресурсів та інформаційних можливостей бібліотеки з додатковим використанням Інтернет-ресурсів.

Протягом року виконано 19 розширених тематичних довідок. Тематика охоплює різні галузі знань, як от: кваліметрія, методика проведення бінарних та інтерактивних занять зі студентами, сміхотерапія, туристична галузь Хмельниччини, неориторика, історія становлення та розвитку професійно-прикладної фізичної підготовки тощо. За рік надано 9816 консультацій.

В автоматизованому режимі здійснювався аналітичний розпис усіх періодичних видань, які передплачує бібліотека, а також наукових збірників. За звітний період до ЕК додано 10828 аналітичних описів. З них 1200 статей анотовано. На основі інформації з ЕК здійснювалась підтримка бібліографічних БД на сайті бібліотеки. Крім того, в бази даних на сайті бібліотеки внесено 1664 бібліографічних описів (без урахування записів в ЕК). Традиційно протягом року проводилось поточне редагування (954) аналітичних записів у зв'язку із відкриттям нових рубрик ЕК та списанням.

Здійснювалась міжбібліотечна кооперація з Хмельницькою обласною бібліотекою для юнацтва. За договором про співпрацю з обміну електронними записами аналітичного розпису статей періодичних видань кожна сторона розписує по 7 журналів.

Продовжувалося створення архіву електронних статей про університет та бібліотеку. За рік оцифровано та відредаговано 40 статей.

За звітний рік сформовано 155 інформаційних списків, здійснювалось інформування 20 абонентів у режимі ВРІ за 35-ма темами, яким відправлено 125 індивідуальних інформаційних повідомлень, здійснювалась e-mail розсилка інформації про послуги, сервіси та ресурси на сайті бібліотеки. Всього за звітний період у такому форматі відправлено 230 індивідуальних інформаційних повідомлень. У 2017 році запроваджено нову розсилку повідомлень через інформаційну систему «Електронний університет». Це дозволило значно розширити коло одержувачів інформації: деканати, кафедри, викладачі, аспіранти тощо.

Щомісяця здійснювалось інформаційне обслуговування керівництва університету з проблем вищої освіти. Для 11-ти абонентів ДОК підготовлено 86 повідомлень за 11-ма темами.

За звітний період проведено 23 комплексних інформаційних масових заходів:

– День магістра	4
– День фахівця	2
– День аспіранта	1
– Дні інформації	3
– Дні кафедри	1
– Вебінари Web of Science	3
– День краєзнавчої книги	1
– День еколога	1
– День першокурсника	2
– Презентація виставки «ХНУ. 55 років поступу до знань»	1
– Презентація нових надходжень з питань охорони здоров'я	1
– Студентська наукова конференція ГПФ	1
– Брейн-ринг	1
– Тиждень правової літератури	1

Наприкінці листопада 2017 року в науковій бібліотеці було організовано перегляд вебінарів про ресурси платформи Web of Science:

- Пошук і аналіз наукової літератури в Web of Science.
- Підбір та аналіз наукових видань для публікації власних досліджень.
- ResearcherID та EndNote – генеруємо публікаційні звіти з радістю.

Для студентів першого курсу проведено Дні першокурсника, в рамках яких відбулися знайомства з роботою структурних підрозділів бібліотеки, інформаційними можливостями та літературою за профілем їх навчання та презентації книжкової виставки «На допомогу першокурснику». Для нових читачів організовано екскурсії по бібліотеці, в ході яких вони ознайомилися з історією університетської книгозбірні, а також із правилами користування науковою бібліотекою.

До святкування 55-річного ювілею університету презентовано виставку «Хмельницький національний університет: 55 років поступу до знань». На виставці

експонувалося понад 400 монографій, навчальних посібників, матеріалів конференцій, патентів на винаходів тощо. Особливу зацікавленість викликала книга «Хмельницький національний університет. Історія і сучасність», присвячена 55-річчю створення університету. Унікальне видання містить 1060 сторінок.

В рамках Всеукраїнського тижня права проведено «Тиждень правової літератури», спрямований на підняття рівня правової культури молоді. На абонементних та в читальних залах було розгорнуто тематичні книжкові виставки «Правова система України», «Законність і правопорядок в Україні», організовано відкритий перегляд літератури з правових знань «Твої права від А до Я», відбулася презентація нових надходжень правової літератури, бажаючі отримали консультації з пошуку інформації правової тематики.

В рамках проекту «Здоров'я молоді – здоров'я нації» проведено «День еколога».

До Всесвітнього дня здоров'я у науковій бібліотеці відбулася презентація нових надходжень з питань охорони здоров'я «В майбутнє – здоровими».

«Хмельниччина – рідний дивокрай» – під такою назвою пройшов День красназавчої книги, присвячений Всесвітньому дню книги та авторського права.

На сторінку web-сайту бібліотеки «Радимо прочитати» було підготовлено 5 бібліографічних оглядів нової української та світової літератури.

За звітний період зі студентами першого курсу стаціонарної форми навчання проведено заняття з основ інформаційної культури (59 теоретичних та 59 практичних). Теоретичні заняття відбувалися у формі лекції з використанням слайдів, практичні – з використанням комп'ютерів у залі каталогів та електронної інформації.

Протягом року в секторі НТД проведено 21 заняття зі стандартизації та інформаційно-патентного пошуку.

Зі студентами старших курсів проведено 2 заняття «Науковий пошук інформації».

Вся інформація щодо проведених заходів представлена на сайті бібліотеки в рубриці «Новини, події» та у соціальній мережі Facebook.

Комплектування та облік фонду

У звітному році робота бібліотек була спрямована на вивчення потреб та запитів користувачів з метою оперативного та якісного комплектування, яке здійснювалося на основі вивчення ринку книжкових і періодичних видань. Усі бібліотеки проводили моніторинг книгозабезпеченості. Джерелами комплектування фондів були видавництва й книготорговельні організації, товариства, обласний центр з розподілу підручників. Поповнення фондів відбувалося згідно з кошторисами, затверджених університетами.

Фінансування на придбання книг та передплату періодичних видань у порівнянні з минулим роком зменшилося на 176765,85 грн., але поповнення новими виданнями у бібліотеках об'єднання збільшилося на 283 прим. і становить 16292. На 34,3 % збільшилась кількість подарованих книг. Частка дарчих видань серед нових надходжень складає 26,57 %. Детальніше:

Бібліотека ХГПА

Комплектування велося через Міністерство освіти і науки України, книготоргові організації, товариства «Просвіта», «Знання», «Освіта України», «Ранок», «Патерик», обласний центр з розподілу підручників, а також шляхом безпосереднього контакту з авторами. В зв'язку зі скороченням асигнувань на придбання літератури, зростанням цін на видання, бібліотека отримала всього 1053 прим., що на 19 прим. більше, ніж у минулому році. Кількість отриманих книг у результаті проведення акції «Подаруй бібліотеці книгу» в порівнянні з минулим роком збільшилася на 99 і становить 433 примірники.

Усі нові надходження обліковувались в «Сумарній книзі» та «Інвентарній книзі».

Продовжувалось комплектування фонду раритетів, яке розпочато у 2003 році. Фонд

рідкісних та цінних видань становить 27 одиниць, це видання за минулі роки, які являють цінність з точки зору педагогіки.

Бібліотека комплектує фонди галузевої літератури, що знаходяться на кафедрах академії. Зокрема, інформаційно-методичний центр «Lingvo», де сконцентрована іноземна література, інформаційно-методичні центри «Педагогіки та психології» та «Дошкільного виховання» з відповідно сформованими галузевими фондами книг, брошур та періодичних видань.

З 2005 року бібліотека співпрацює з Науково-методичним центром вищої освіти, який виділяє резерв науково-методичних посібників, таким чином, бібліотека має можливість доукомплектувати книжкові фонди.

НБ ХУУП

Комплектування фонду здійснювалося через видавництва «Дакор», ЦУЛ, «Олді-плюс» та ПП Колесник.

У 2016 році бібліотека використала на придбання книг на 57,9 % фінансів менше, ніж у попередньому році, відповідно й зменшилася кількість отриманих примірників на 230 прим. Кількість примірників придбаних книг зменшилася на 168 і становить 299 прим., а кількість назв книг скоротилася на 7 (з 155 до 148).

Оформлена передплата періодичних видань на I півріччя 2018 року.

На заміну втрачених читачами книг отримано 70 примірників на суму 6679 грн.

Всі нові надходження пройшли облік (у програмі «Філін» - розділи «Бібліотечний фонд» та «Інвентарна книга»), наукову та технічну обробку, штрихкодування.

На основі програмного забезпечення «Філін» систематично проводився аналіз книгозабезпеченості навчального процесу.

Бібліотека ХКТЕІ

Комплектування здійснювалось через провідні видавництва та книготорговельні організації України, фірму «Періодика» та ХД УДППЗ «Укрпошта».

Проведено аналіз стану книго забезпеченості навчального процесу підручниками та навчальними посібниками.

За рік фонд бібліотеки поповнився на 1616 прим. документів (на 12,7 % менше у порівнянні з 2016 роком).

Всі нові надходження пройшли наукову та технічну обробку, штрихкодування.

Інвентарна та сумарна книги велись в автоматизованому режимі.

Бібліотека КПНУ

Протягом року фонд бібліотеки доукомплектовувався через обмінний фонд з Наукової бібліотеки Львівського національного університету імені І. Франка, Наукової бібліотеки Ужгородського національного університету, редакційно-видавничого відділу, дарунків авторів книг, наукових праць, дисертацій, надходжень від учасників акції «Подаруй бібліотеці книгу!».

Протягом року у бібліотеку надійшло – 6279 примірників: з них книг – 4648 примірників на загальну суму 205187,53 грн; 1331 – примірників журналів та 33 комплекти газет.

За кошти університету придбано: «Комплексний інформаційний пакет на 2017 рік» вартістю 520 грн.; 7 документів (2058,00 грн.) для Лінгвістичного центру університету; 2 примірники таблиць УДК (3600,00 грн) для інформаційно-бібліографічного відділу бібліотеки, 10 навчальних посібників (1266,00 грн.) на історичний факультет. З редакційно-видавничого відділу до бібліотеки надійшло – 722 примірники на суму 37838 грн., подаровано – 2668 примірників на суму – 92262,53 грн. через ТОВ «Фірма «Періодика» та центральне відділення

Укрпошти отримано 1331 журнал та 33 комплекти газет на суму 187208,01 грн.

У 2017 році зроблено заміну загублених книг – 1239 примірників на суму 67562,00 грн. Проведено списання 6532 примірника на суму 21181,27 грн, у тому числі через втрату користувачами 1158 прим. – решта як фізично зношені.

Завдяки безкоштовній програмі «Українська книга» фонд бібліотеки поповнився на 90 прим. (8418 грн. 20 коп.).

Упродовж 2017 року відділом комплектування та наукової обробки документів проводився моніторинг книгозабезпечення дисциплін, викладання яких забезпечують факультети університету. Продовжувалася робота з введення даних книгозабезпечення факультетів: української філології, історичного, іноземної філології, економічного, фізичної культури, природничого, фізико-математичного та формування електронної картотеки педагогічного факультету. На 100% навчальною літературою забезпечено 32 кафедри (1437 дисциплін). Відсоток забезпеченості деяких предметів підвищується за рахунок придбання електронних варіантів підручників (розміщені за адресою: books.kpdu.kp.km.ua).

НБ ПДАТУ

Вагомим джерелом поповнення книжкового фонду є отримання літератури в дар. Більшу частину нових надходжень становить подарована вченими університету, викладачами та приватними особами література. В рамках акції «Подаруй бібліотеці книгу» отримано 300 видань. Загалом за рік бібліотеці подаровано 587 примірників (457 назв) книг та 25 назв періодичних видань.

За безоплатним книгообміном отримано 24 примірника (17 назв) документів із Національного університету біоресурсів і природокористування України, Миколаївського національного аграрного університету, Одеського державного аграрного університету, Сумського національного аграрного університету. Бібліотекою ПДАТУ надіслано в бібліотеку ХНУ та бібліотеку НУБіП України 6 примірників (4 назви) видань.

Передплата періодичних видань залишилась у кризовому стані: за державні кошти передплачено 15 примірників (4 назв); за благодійні внески – 150 примірників (24 назви).

З ДУ «НМЦ» інформаційно-аналітичного забезпечення ЗВО «Агроосвіта» Міністерства аграрної політики та продовольства України отримано 79 примірників (28 назви) підручників та навчальних програм (у 2016 - 286 прим., 44 назви) на суму 684 гривні 13 копійок. З інших видавництв – 4 примірника (1 назва) на суму 295 гривень 52 копійки.

Щороку бібліотека отримувала наукові праці з зарубіжних університетів Польщі, Хорватії, Мексики. У звітному році не отримано жодного видання.

Всього в 2017 році отримано 845 примірників (на 19,9 % менше, ніж у минулому році), 617 назв видань (менше на 349 назв від попереднього року) на загальну суму 26 638 гривень 48 копійок (у 2016 – 53790 грн). На заміну втрачених читачами прийнято необхідні для навчального процесу видання: 136 примірників (110 назв) на суму 5 208 гривень 79 копійок.

На допомогу процесу комплектування фонду ведуться картотеки: «Поточного комплектування», «Незадоволеного запиту», «Доукомплектування», «Обліку навчальних програм», «Реєстрації періодики», «Обліку документообміну» та «Безоплатний книгообмін». Систематично поповнювався електронний варіант картотеки обліку підручників «Книгозабезпеченість навчального процесу».

НБ ХНУ

У звітному році до бібліотеки надійшло 4523 документи на суму 265854,18 грн. До облікових документів внесено 44 партії.

Згідно з кошторисом придбано 252 книги на суму 39578 грн. 20 коп та 1351 примірників періодичних видань на суму 95465,95. Середня вартість придбаних книг у 2017 році становила 157 грн. проти 142 грн. у 2016 р.

Видавничим центром університету передано бібліотеці 587 примірників документів на суму 45494 грн.46 коп. Отримано 519 дарчих примірників на суму 29786,3 грн.

Загалом у наукову бібліотеку з різних джерел комплектування надійшло 4523 примірники документів на суму 265854 грн.18 коп., із них - 2811 примірників книг на суму 163368 грн. 46 коп.

Кількість нових надходжень книг збільшилася, в основному, за рахунок дарчих та переданих з інших підрозділів університету видань.

Постачання літератури здійснювалося видавництвами: ТОВ ВД «Кондор» (м. Київ), ФОП Василенко І.Ю. (м. Київ), ФОП Піча С.В. (м. Львів), ФОП Гринь С.Л. (м. Херсон), ПП Цюпак (м. Хмельницький), ФОП Мельник А. (м. Хмельницький) та ТОВ ВТД «Університетська книга» (м. Суми).

Виконано роботу з передплати 138 назв періодичних видань на 2017 р. та 1-ше півріччя 2018 р. Для службового користування в університеті передплачено 32 назви періодичних видань на суму 47378,23 грн. Загалом каталог періодичних видань НБ нараховує 839 назв, які відображені на сайті бібліотеки в БД «Періодичні видання».

Комплектування фонду здійснювалося на основі співпраці з кафедрами. Викладачами та фахівцями книгозбірні опрацьовано 20 прайс-листів та 10 каталогів видавництв і книготорговельних організацій в паперовому та електронному вигляді, переглянуто близько 10000 назв документів та зроблено замовлення. В БД електронного каталогу «Замовлення» відредаговано 101 назву замовлень.

Викладачі мали можливість переглянути каталоги видавництв та замовити літературу через сервіс на Web-сайті бібліотеки «Замовлення документів для навчального процесу та науково-дослідницької роботи».

Індивідуальний облік усіх нових надходжень здійснювався протягом року в БД «Інвентарна книга». Сумарний облік документів - в БД «Сумарна книга». Індивідуальний облік періодичних видань – в електронному каталозі періодичних видань. Журнали, перші номери газет та підшивки газет штрихкодувалися.

Інвентарний облік електронних видань здійснювався в БД «Інвентарна книга» (вид документа – «електронна книга»). Сумарний облік – у зошиті «Електронна бібліотека. Сумарний облік електронних видань».

Крім того велися БД на допомогу комплектуванню:

- періодичні та інформаційні видання;
- таблиця книгозабезпеченості.

Показник книгозабезпеченості дисциплін ХНУ становить 5,8. Книгозабезпеченість в основному відповідає нормам Міністерства освіти та науки по факультетах в основному відповідає нормам.

У 4 кварталі 2017 року проводилася робота зі збору інформації щодо забезпечення нових навчальних дисциплін, корегування БД «Навчальні дисципліни» (згідно з даними про відкриття нових дисциплін, або у зв'язку зі зміною назви дисципліни, які надходять до бібліотеки від кафедр університету. На 1.01.2018 року БД «Навчальні дисципліни» включає 1081 назву.

Організація і збереження фонду

З метою підвищення ефективності використання фонду й виявлення застарілої літератури та такої, що мало використовується викладачі закладів вищої освіти запрошувалися у бібліотеки на дні відкритого доступу до фонду, проводилось його вивчення та аналіз використання. За результатами аналізу певні частини фонду переміщено, виявлені видання, що

потребують палітурних та ремонтних робіт. У трьох бібліотеках об'єднання (ХНУ, КПНУ, ПДАТУ) організовано обмінні фонди. Загальна кількість видань в обмінних фондах цих бібліотек – 16452 примірники.

В усіх бібліотеках проводилися санітарні дні. За рік бібліотеками об'єднання вилучено 43182 примірники (найбільше вилучено в НБ ХНУ – 30491) застарілих та зношених книг. Відповідно до чинних нормативних актів проводилися інвентаризації фондів книгозбірень та санітарні дні.

Система каталогів бібліотек

Впродовж звітного періоду велася робота з упорядкування і поповнення бібліотечних каталогів і картотек: читацьких та службових. Кожна бібліотека об'єднання веде електронний каталог. Загальний обсяг записів в ЕК бібліотек об'єднання становить 1152560. Продовжувалася робота з ретроконверсії каталогів, фондів та наповнення Зведеного електронного каталогу (ЗвЕК) бібліотек Хмельницької області. Здійснювалась планова редакція СК з метою оновлення тексту рубрик, введення нових термінів, узгодження російського та українського ряду БО, розмежування складових рубрик. Проводилися моніторинг використання довідково-пошукового апарату бібліотек користувачами.

Бібліотека ХГПА

За рік опрацьовано 1053 примірники книг (301 назва), проведено наукову та технічну обробку літератури.

В бібліотеці ведуться алфавітний та систематичний (за ББК) карткові каталоги. Впродовж року проводилось наповнення, поточне редагування, заміна роздільників каталогів та картотек.

Загальний обсяг електронного каталогу – 47466 записів, за рік введено 1721 записів. Кількість звернень до ЕК бібліотеки – 12873.

НБ ХУУП

Постійно велась робота з редагування та поповнення алфавітного, систематичного, електронного каталогів та картотек: СКС, краєзнавча, «Закони України», «Праці викладачів ХУУП», дисертацій та авторефератів. В ЕК поповнювалися окремі БД «Дисертації», «Програмно-методичне забезпечення навчальних дисциплін».

Електронний каталог має одну зведену базу даних, що містить описи книг, статей з періодичних видань. За рік БД поповнилася на 700 записів і становить 30200.

Продовжувалося введення аналітичних описів в ЕК.

Бібліотека ХКТЕІ

Впродовж року новими записами поповнювались електронна картотека періодичних видань та статей періодичних видань.

До електронного каталогу внесено 4403 бібліографічні описи, що на 45,6 % більше, ніж минулого року.

Бібліотека КПНУ

З використанням програми «УФД. Бібліотека» на 29504 бібліографічних записів поповнено електронний каталог, що на 1215 менше минулорічного показника.

Завершено внесення до ЕК фонду абонементів фізико-математичного факультету, мистецької літератури, читальних залів педагогічного, історичного, економічного факультетів, читальних залів №1, №2 та відділу рідкісних видань.

Продовжувався аналітичний опис періодичних видань, книг і збірників наукових праць.

Поповнювались каталоги, картотека газетних і журнальних статей та тематичні картотеки, редагувались відділи систематичного каталогу, картотек, вилучались застарілі матеріали, поновлювались зношені роздільники, вводились нові рубрики, підрубрики, наприклад, «Євроінтеграція», «Економічні реформи», «Глобалізація світової економіки», «Україна і НАТО», «Європейський парламент».

Працівники бібліотеки постійно поповнювали новими краєзнавчими матеріалами картотеки «Літературно-поетичне Поділля», «Літературне Поділля», «Наукові праці викладачів».

У звітному році значна увага приділялась формуванню і наповненню Зведеного краєзнавчого каталогу (ЗвКК) бібліотеки. Продовжувалася робота зі створення краєзнавчого рубрикатора, який включено до програми «УФД. Бібліотека».

НБ ПДАТУ

Робота з картотеками: організовано нові рубрики: 611-018.1“712.4” Стовбурові клітини (анатомія), 616-018.1“712.4” Стовбурові клітини (патологія), 616-089.843 Трансплантація, 616.992 Мікози (патологія), 634.776.5 Імбир.

Здійснено редакцію тематичної картотеки 636.09 Ветеринарія, 34 Право. Юриспруденція. На всі рубрики написано нові роздільники. Написано 3 309 карток; систематизовано – 528 карток.

Проводилася робота з БД ЕК, за рік внесено 357 записів. Загальна кількість ЕК становить 139507 бібліографічних записів.

Систематизація нових надходжень здійснювалась відповідно до таблиць УДК (К., 2000). Використовувались також «Отраслевые рабочие таблицы УДК по сельскому хозяйству и смежным отраслям» (М., 1985). Здійснено аналітичні описи усіх періодичних видань та наукових збірників. АПП поповнився новими предметними рубриками.

Алфавітний каталог поповнився на 456 карток (БО). В процесі редакції АК опрацьовано 2 677 карток; вилучено подвійних описів – 107, замінено роздільників – 51, перенесено номерів – 109. Склалися допоміжні картки на співавторів, назву документів. Загалом на 01.12.2017 року АК налічує 131 595 карток.

Обсяг «Картотеки навчальних програм» збільшився на 27 бібліографічних описів. Систематично велась «Картотека періодичних видань», в якій щоденно реєстрували нові періодичні надходження.

Систематичний каталог поповнився на 459 карток. В процесі редагування опрацьовано 4 112 карток. При перегляді розділів перевірялась відповідність знаходження (БО), відповідність формулювання рубрик згідно таблиць класифікації УДК; замінено застарілі роздільники на нові – 182. Всього, на 01.12.2017 року систематичний каталог налічує 140 333 картки.

Відповідні зміни в кількісному складі відображені в паспортах АК та СК.

На протязі звітнього року проводилась робота з постійними картотеками:

- «Книгозабезпеченість навчальною літературою»
- періодичних видань
- «Нові надходження літератури»
- навчальних програм
- Алфавітно-предметний покажчик
- документообміну
- іноземних видань
- дисертацій.

НБ ХНУ

Протягом року в бібліотеці велися 4 каталоги: Алфавітний службовий, Нумераційний ДСТУ, Електронний каталог, Зведений електронний каталог бібліотек Хмельницької області.

Карткові каталоги поповнювалися новими надходженнями. За рік в Алфавітний службовий каталог додано 1086 карток, відредаговано 432 картки.

Згідно з актами на списані документи робились відмітки в Алфавітному службовому каталозі. Всього опрацьовано 25 актів, відмічено в інвентарних книгах та АСК 30491 списаних примірника.

В ЕК введено 12953 назви видань усіх видів, враховуючи статті та періодичні видання. Оскільки електронний каталог - найважливіша і найбільш рухома частина довідково-бібліографічного апарату, яка потребує постійного удосконалення проводилася ретельна робота з його редагування. В результаті відредаговано 21597 записів; вилучено з каталогу 12552 записів. Сектором електронної бібліотеки в БД «Електронний каталог» введено 203 нових записи електронних документів без паперового носія та відредаговано 875 записів.

Тематичний рубрикатор ЕК за звітний період поповнився на 123 нових записів. За рік новим документам присвоєно 18000 тематичних рубрик до біопису документів. Здійснювалася поточна редакція тематичного каталогу на відповідність навчальних дисциплін змісту документа. Всього відредаговано 19320 рубрик. На 1.01.2018 року тематичний рубрикатор налічує 121636 рубрик.

У рамках проекту «Зведений електронний каталог бібліотек Хмельницької області» оброблено та додано в БД бібліографічні описи:

- бібліотека Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії - 928 записів;
- бібліотека Хмельницького торговельно-економічного інституту — 222 записи (після конвертації файлу формату «txt» у формат «xml»);
- бібліотека Кам'янець-Подільського національного університету ім. І.Огієнка – 3747 записів;
- Наукова бібліотека Хмельницького національного університету - 1162 записи;
- Хмельницька обласна бібліотека для юнацтва – 2178 записів;
- Хмельницька обласна бібліотека для дітей ім. Т.Г. Шевченка — 3406 записів.

Загалом БД «Зведений електронний каталог бібліотек Хмельницької області» збільшилася на 11643 записи та станом на 1.01.2018 року містить 342740 записів.

Продовжувалася робота зі сканування змісту наукових та навчальних видань для популяризації нових надходжень на Web-сайті НБ. Відскановано 985 сторінок змісту та 394 анотації.

Засистематизовано 1440 нових документів, із них - 1229 назв книг та 211 назв статей (за таблицями УДК – 1383 та ББК – 5 документів). ДПА систематизатора удосконалювався шляхом поповнення електронного варіанту АПП. На кінець 2017 року БД нараховує 91456 рубрик, впродовж року відредаговано 181 запис.

Науково-дослідна та науково-методична робота. Підвищення кваліфікації

Метою науково-методичної роботи бібліотек ВЗО Хмельницької області є забезпечення всіх напрямів, форм, методів бібліотечної роботи відповідними рішеннями і рекомендаціями, впровадження інноваційних змін, підвищення кваліфікації працівників, розвиток творчого мислення і професіоналізму бібліотекарів. Працівники книгозбірень методичного об'єднання брали активну участь у роботі науково-практичного семінару «Корпоративна діяльність як засіб підвищення ефективності використання ресурсної бази бібліотек вищів та оптимізація бібліотечної праці», II міжнародній науково-практичній конференції «Бібліотеки вищих

навчальних закладів: досвід та перспективи» (м. Одеса), науково-практичному семінарі-тренінгу «Бібліотека як частина сучасного середовища навчального закладу» (м. Кам'янець-Подільський), XV Подільській науковій історико-краєзнавчій конференції (м. Кам'янець-Подільський). Бібліотеки ХНУ, КПНУ, ПДАТУ проводили роботу з наповнення зведеної БД «Науковці Хмельниччини» (http://lib.khnu.km.ua/asp/php_bibliograf_php/page_lib.php).

Бібліотеками методичного об'єднання області за звітний рік проведена робота:

Бібліотека ХГПА

На базі бібліотеки проведено науково-практичну конференцію «Корпоративна діяльність як засіб підвищення ефективності використання ресурсної бази бібліотек вишів та оптимізація бібліотечної праці»

Впродовж року для фахівців книгозбірні проводились огляди спеціальних видань з бібліотечної справи, бібліографічних покажчиків, надходжень художньої та навчальної літератури. Працівниками вивчалися регламентуючі документи, посадові інструкції. Надавалась допомога лаборантам кафедр академії з питань організації бібліотечної роботи.

Підвищення кваліфікації бібліотечних працівників:

№ п/п	Назва	Час проведення
1	Заняття для молодих фахівців у професійному, загальнокультурному напрямках.	щомісячно
2	Бібліотечне обслуговування та потреби ЗВО в сучасних умовах	лютий
3	Робота з книжковим фондом (збереження та порядок списання БФ і критерії відбору літератури на списання з різних причин).	квітень
4	До Всеукраїнського дня бібліотек: творча дискусія «Бібліотека сьогодні. Погляд фахівця»	вересень
5	Використання ресурсів Інтернету для ефективної інформаційної роботи	жовтень
6	Організаційне обговорення виконання плану роботи бібліотеки на 2017 рік.	листопад

НБ ХУУП

Продовжувалось навчання працівників бібліотеки комп'ютерної грамотності та пошуку в мережі Інтернет. Проведено для фахівців бібліотеки навчальний семінар «Інтернет-технології в бібліотечній практиці ХУУП». Впродовж року працівники відвідували заняття з підвищення кваліфікації на базі НБ ХНУ та підвищували свій професійний рівень шляхом перегляду фахової періодики.

Бібліотека ХКТЕІ

Науково-методична робота бібліотеки була спрямована на аналізування основних напрямків діяльності з метою поліпшення роботи бібліотеки. Здійснено аналіз звітно-планової документації, на засіданні адміністративної ради інституту розглядалися питання вдосконалення окремих напрямків діяльності бібліотеки. З метою оновлення власної документальної бази, протягом року вивчалися документи, що регламентують бібліотечну та освітню діяльність.

В рамках підвищення кваліфікації працівників бібліотеки:

- вивчали передовий досвід вітчизняних та зарубіжних бібліотек;
- систематично проводили огляди фахової літератури;
- підвищували фаховий рівень шляхом самоосвіти.

Бібліотека КПНУ

Науково-дослідна робота бібліотеки здійснювалася за напрямками:

- Вивчення історії бібліотечної справи;
- Бібліотечне краєзнавство;
- Вивчення, узагальнення та впровадження кращого досвіду роботи в діяльність підрозділів бібліотеки;
- Удосконалення процесу формування і використання електронного інформаційного ресурсу;
- Удосконалення форм і методів бібліографічного інформування користувачів.

Впродовж року в рамках науково-методичної роботи проведено:

2 засідання Бібліотечної ради:

1. Джерела та стан поповнення інституційного репозитарію Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.
2. Затвердження переліку передплати фахових періодичних видань на 2018 рік.

2 методичних ради бібліотеки:

1. Про затвердження методичних рекомендацій «Статистика електронних видань».
2. Про внесення змін у таблиці основних статистичних показників роботи підрозділів бібліотеки Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

5 координаційних нарад:

1. Підсумки роботи бібліотеки університету за 2016 р.
Підсумки акції «Подаруй бібліотеці книгу!»
Про план роботи бібліотеки на 2017 рік.
2. Про роботу відділу рідкісних видань з інформаційного забезпечення науковців.
Про результати інвентаризації фонду відділу рідкісних видань.
3. Готовність структурних підрозділів бібліотеки до нового навчального року.
Про основні заходи бібліотеки в I семестрі 2017-2018 навчального року.
4. Аналіз інформування підрозділами бібліотеки кафедр факультетів української та іноземної філології, природничого, фізичної культури про електронні ресурси та нові надходження документів.
5. Про підготовку та здачу звіту про роботу підрозділів у 2017 році та план на 2018.
Аналіз інформування підрозділами бібліотеки кафедр факультетів історичного, КСПІ, економічного, педагогічного, фізико-математичного, природничого факультету.
Протягом року проводилась робота з редагування методичних матеріалів; вивчались потреби користувачів у забезпеченні навчальними та науковими виданнями; готувались інформації, довідки про роботу бібліотеки; формувались методичні рекомендації з питань бібліотечної роботи, планово-звітна документація, надавалась методична допомога в проведенні просвітницьких заходів.

Засідання «Школи передового бібліотечного досвіду з проблем наукового дослідництва»:

- Практичне заняття «Наповнення інституційного репозитарію університету»
- Електронні каталоги: значення для роботи бібліотек.
Система пошуку видань в ЕК.

Заняття «Школи молодого бібліотекаря»:

- Практичне заняття «Створення віртуальної виставки у режимі презентації, облік інформації на дисках».
- Практичне заняття зі створення електронної бібліотечної продукції.
Бібліотекарі займалися самоосвітою, знайомилися з новими надходженнями фахової періодики, передовим досвідом колег.

Контрольні показники

№ п/п	Назва заходу	План на рік
1.	Бібліотечна рада	2
2.	Методична рада	2
3.	Координаційна нарада	5
4.	«Школа молодого бібліотекаря»	2
5.	«Школа передового досвіду з проблем наукового дослідництва»	2

Відповідно до Положення про премію Й. І. Токара в галузі бібліотечної роботи та наказу по Кам'янець-Подільському національному університету ім. І. Огієнка Лауреатом премії імені Й. І. Токара у 2017 році визнана Соловійова Н.О., провідний бібліотекар відділу комплектування та наукової обробки документів, за вагомий внесок у розбудову бібліотечної справи, якісну інформаційну та культурно-просвітницьку роботу.

НБ ПДАТУ

Впродовж року проводилася ретельна робота зі збору та систематизації матеріалів з дослідження історії книгозбірні «Вони очолювали бібліотеку».

З метою підвищення кваліфікації молодих працівників НБ ПДАТУ щомісячно проводилися заняття в «Школі молодого бібліотекаря». Обов'язковим для усіх бібліотекарів є ознайомлення з новинами бібліотекознавства, досягненнями вітчизняних та зарубіжних колег і проведення оглядів фахових видань: «Бібліотечна планета», «Бібліотечний вісник» та «Бібліотечний форум України».

В звітному році один співробітник бібліотеки навчався на курсах підвищення кваліфікації, які працюють при Національній науковій сільськогосподарській бібліотеці НААН України. Бібліотекар Поночовна Л.В. відвідала бібліотеку НУБіП України, прослухала лекцію співробітника Книжкової палати України ім. І. Федорова Муравйову В.М. «Нормативні документи на допомогу систематизаторам сільськогосподарських бібліотек». Досвідом одержаним на курсах Поночовна Л. поділилась з колегами на годині фахового спілкування.

Щомісяця проводились виробничі наради з працівниками бібліотеки. Підготовлено та надруковано на сторінках газет ПДАТУ «Вісник університету» та «Інженер» статті про роботу бібліотеки та методичного територіального об'єднання. Масові заходи бібліотеки висвітлювались у міських газетах «Кам'янецький-Подільський вісник», «Подільчанин». До Всеукраїнського дня бібліотек 6 співробітників нагороджено грамотами.

Бібліотека є головною бібліотекою територіального об'єднання сільськогосподарських бібліотек Хмельницької області. В територіальне об'єднання входять: бібліотека коледжу ПДАТУ; бібліотека Новоушицького коледжу ПДАТУ; бібліотека Шепетівського коледжу ПДАТУ та бібліотека Хмельницької державної сільськогосподарської дослідної станції ІКСГП НААН. Методична діяльність була спрямована на вдосконалення роботи бібліотек територіального об'єднання, на впровадження в їх практику нових, прогресивних методів. 25 травня 2017 року проведено відкритий науково практичний семінар-тренінг «Бібліотека, як частина сучасного освітнього середовища навчального закладу».

На семінар крім бібліотек членів методичного територіального об'єднання, були запрошені співробітники бібліотек відокремлених підрозділів ПДАТУ (Хотинський коледж ПДАТУ; Кіцманський коледж ПДАТУ; Бучацький коледж ПДАТУ; Снятинський коледж ПДАТУ).

На семінарі розглядалися питання:

- Бібліотеки навчального закладу. Вимоги сьогодення.

- Електронні ресурси бібліотеки. Досвід наукової бібліотеки КПНУ ім. Івана Огієнко.
- Роль бібліотеки у формуванні здорового способу життя молоді.
- Робота бібліотеки з патріотичного виховання студентської молоді.
- Електронний підручник та його значення для забезпечення навчального процесу.
- Клуби за інтересами у роботі бібліотек навчальних закладів.
- Бібліографічне інформування в бібліотеці ПДАТУ.
- Читач сучасної бібліотеки вишу: що він чекає від книгозбірні.

Для учасників семінару проведено тренінг «Моя бібліотека сьогодні – це...», на якому бібліотекарі представляли свої бібліотеки, ділилися досягненнями, просили поради, щоб подолати труднощі.

За звітний період було проведено практикуми «Забезпечення інформаційних потреб користувачів через систему традиційних картотек наукової бібліотеки ПДАТУ», «Індивідуальне обслуговування користувачів: культура та етика професійної поведінки бібліотекаря».

Інформаційно-довідковий відділ наукової бібліотеки ПДАТУ в звітному році готував і розсилав колегам рекомендаційні списки літератури, науково-допоміжні бібліографічні покажчики: «Актуальні проблеми аграрної економіки: теорія, практика, стратегія», «Організаційно-економічний механізм функціонування особистих селянських господарств».

Просвітницькі масові заходи, які проводила бібліотека відвідували працівники бібліотек-членів методичного об'єднання сільськогосподарських книгозбірень. До прикладу, на урочистий захід присвячений Всеукраїнському дню бібліотек «Бібліотека – світ інформації, знань, успіху» були запрошені колеги з бібліотек територіального об'єднання.

Бібліотекам надсилались методичні розробки виставок.

Щомісяця відбувались засідання методологічного семінару, проводились огляди фахових журналів.

При роботі з бібліотеками методичного об'єднання незадовільно позначається відсутність у НБ ПДАТУ методиста.

Впродовж року працівниками бібліотеки проводились вивчення та аналізи читацьких запитів.

Систематично аналізувались окремі розділи книжкового фонду з метою вивчення ступеня його використання.

НБ ХНУ

У звітному році науково-методична діяльність бібліотеки спрямовувалась на розвиток наукових основ бібліотечно-бібліографічної діяльності книгозбірні; дослідження історії бібліотеки університету та організації методичного забезпечення бібліотечних процесів; рекламу бібліотечних послуг та формування позитивного іміджу установи.

Наукова робота.

Наукова робота книгозбірні впродовж року здійснювалась за двома напрямками:

1. Дослідження історії бібліотек Хмельницької області.
За темою проведено дослідження діяльності бібліотеки ХНУ за період з 1995 по 2015 роки. За результатами дослідження опубліковано:
  - статті у ювілейному виданні університету: Хмельницький національний університет. Історія і сучасність [Електронний ресурс] : наук.-пізнав. вид. Кн. 3 : 1995-2015 / упоряд.: Є. М. Свіргунець, П. К. Мельник. – Текст. і граф. дані. (23,28 Мб). – Хмельницький : ХНУ, 2017. – 1060 с.
  - статтю Айвазян О. Б. Бібліотека як складова духовного потенціалу вишу / О. Б. Айвазян // Вісн. Одес. нац. ун-ту. Серія : Бібліотекознавство, бібліографознавство, книгознавство / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. – Одеса, 2017. – Т. 22, вип. 2. – С. 35-41.

2. Оптимізація ресурсів бібліотеки університету.

В рамках дослідження проводилися аналізи роботи, дослідження думки читачів, створення науково-допоміжних показників та БД, розробка нових та діяльність у межах вже діючих проектів. Результати опубліковані в статтях, апробовані на конференціях, семінарах та інших заходах, зокрема:

- Науково-практичному семінарі «Корпоративна діяльність як засіб підвищення ефективності використання ресурсної бази бібліотек вишів та оптимізація бібліотечної праці» (м. Хмельницький, бібліотека ХГПА);
- Всеукраїнській науково-практичній конференції «Візія бібліотеки ВНЗ в контексті розвитку сучасних соціокомунікаційних концепцій» (м. Миколаїв, НБ НУК ім. адмірала Макарова);
- Інтернет-конференції «Вимірювання в бібліотеках: оцінка ефективності та якості роботи» (м. Харків, НБ ХНУРЕ);
- Спеціальному вебінарі «Можливості платформи Web of Science для науковця, викладача, адміністратора» (м. Хмельницький);

Здійснено відрядження на:

- II Міжнародну науково-практичну конференцію «Бібліотеки вищих навчальних закладів: досвід та перспективи» (м. Одеса, НБ ОНУ ім. І.І. Мечникова);
- Семінар «Цифрова підтримка наукових досліджень» (м. Київ, НБ НАУКМА) – Мацей О.О.;
- Практичний семінар «Університет отримав доступ до Scopus? Web or Science: must have для бібліотекаря» (м. Київ, НТБ ім. Г.І. Денисенка НТУ України «КПІ ім. І. Сікорського») – Шекенева В.І.;
- Звітно-виборну конференцію Хмельницької обласної організації Національної спілки краєзнавців України (м. Хмельницький, ОУНБ) – Айвазян О.Б.;

Працівниками бібліотеки підготовлені та прочитані доповіді:

1. Бібліотеки державних вищих навчальних закладів та корпоративна діяльність - Айвазян О.Б.
2. Бібліотека як складова духовного потенціалу вишу – Айвазян О.Б.
3. Персональна бібліографія як напрямок популяризації досягнень вчених університетів - Бичко О. М.
4. Розвиток біобібліографії вчених: іміджевий та корпоративний аспект - Бичко О.М.
5. Бібліометричний аналіз як нова сфера діяльності бібліотек ВНЗ - Іваненкова В. В.
6. Стратегічний менеджмент : досвід роботи наукової бібліотеки Хмельницького національного університету - Мацей О. О.

Фахівцями бібліотеки опубліковано 13 статей у фахових виданнях, в інформаційному бюлетені «Бібліотека в освітньому просторі», Енциклопедії освіти Хмельниччини та 4 публікації про бібліотеку в газеті «Університет», журналі «Українець» та ювілейній книзі університету.

Працівниками інформаційно-бібліографічного відділу в рамках проекту «Бібліотека – центр науково-інформаційних ресурсів ХХІ ст.» підготовлено 3 бібліографічні показники:

1. Публікації викладачів університету за 2015 рік [Електронний ресурс] : бібліогр. показч. / уклад. О. М. Бичко та ін. – Текст. дані. – Хмельницький, 2017. – Режим доступу : http://lib.khnu.km.ua/inf_res/bibliogr/dor/2015.htm. – Назва з екрану.

Бібліографічний показник «Публікації викладачів університету за 2015 рік» (1774 джерела) та додаток до бібліографічного показника «Публікації викладачів університету за 2014 рік» 96 (джерел). Відображає наукову, педагогічну діяльність професорсько-викладацького складу університету. 505 публікацій містять пряме

гіпертекстове посилання на повнотекстову версію. Електронна версія покажчика представлена на сайті бібліотеки в БД «Публікації викладачів».

2. Петрицька Валентина Михайлівна (До 80-річчя від дня народження) [Електронний ресурс] : біобібліогр. покажчик / уклад. О. М. Бичко. – Хмельницький : ХНУ, 2017. – Режим доступу : http://lib.khnu.km.ua/about_library/biobibl_prac_NB/pet.htm – Назва з екрану.

Покажчик складається з 11 розділів та 97 джерел. Довідково-пошуковий апарат містить іменний покажчик.

3. Електронний ресурс «Хмельницький національний університет у дзеркалі періодичних видань» доповнений 6 розділами (2012-2017pp), містить анотовані повнотекстові статті з державних та регіональних газет і журналів, електронні ресурси, що висвітлюють розвиток і життя університету та наукової бібліотеки. Під час відбору документів джерельною базою слугували фонди НБ ХНУ та архів електронних статей про університет. Усього покажчик містить 299 джерел.

Видано інформаційний бюлетень «Бібліотека в освітньому просторі» (№ 23 «Корпоративна діяльність як засіб підвищення ефективності використання ресурсної бази бібліотек вишів та оптимізація бібліотечної праці»). Загалом бібліотекою у 2017 році підготовлено 9 видань.

Аналізи діяльності. Соціологічні дослідження.

Постійний моніторинг діяльності дає змогу ефективніше проаналізувати роботу, дати експертну оцінку, зробити правильний прогноз на подальший розвиток бібліотеки. У 2017 році в бібліотеці застосовувалися статистичні, порівняльні та інші аналізи діяльності, підготовлені за окремими напрямками роботи:

- Робота НБ ХНУ в 2016 році та основні напрямки діяльності на 2017 рік.
- Статистичний та аналітичний аналізи результатів соціологічного опитування «Ефективність використання електронних ресурсів».
- Використання анотованої повнотекстової бази даних наукових публікацій.
- Ефективність проведення місячника першокурсника у вересні 2017 р.
- Діяльність відділу обслуговування користувачів в межах проекту «Здоров'я молоді – здоров'я нації».
- Наповнення інституційного репозитарію.
- Книгозабезпеченість нових навчальних дисциплін за напрямками підготовки спеціалістів університету.

Загалом здійснено 16 аналізів.

Науково-методична робота

Забезпеченням організації та підвищенням ефективності науково-методичної роботи підрозділів займається науково-методична рада бібліотеки, до складу якої входять адміністрація, керівники структурних підрозділів та провідні фахівці. На двох засіданнях методичної ради затверджено документи:

- Нові та відредаговані інструктивно-регламентуючі документи, створені бібліотекою.
- План роботи бібліотеки на 2017 рік з усіма доповненнями та додатками.
- Графік проведення занять з підвищення кваліфікації працівників НБ ХНУ на 2017 рік.
- Тематика інформаційного бюлетеня «Бібліотека в освітньому просторі» на 2017 рік.
- Перспективний план перевірки бібліотечного фонду на 2017 – 2027 роки.
- Теми наукових досліджень бібліотеки на 2017 рік» («Оптимізація ресурсів бібліотеки університету», «Дослідження історії бібліотек Хмельниччини»).
- Доповнений план роботи бібліотеки з відзначення 55-річчя університету та книгозбірні.

Розглядалися питання про:

- Концепцію створення ювілейних виставок, відеоролику та змісту доповнень до БД «ХНУ у дзеркалі періодичних видань».
- Результати проведення соціологічного опитування «Ефективність використання електронних ресурсів» та заходи з виконання рекомендацій.
- Зміст доповідей працівників НБ ХНУ та підготовку до видання матеріалів науково-практичного семінару «Корпоративна діяльність як засіб підвищення ефективності використання ресурсної бази вишів та оптимізація бібліотечної праці».
- Визначення основних напрямків зведеної бази даних «Науковці Хмельниччини» та розробка регламентуючої документації.
- Підготовку до атестації колективу. Затвердження переліку питань до атестації працівників.
- Результати аналізу використання періодичних видань у НБ ХНУ.
- Основні напрямки роботи з вивчення та популяризації можливостей Web of Science та інших БД.

Регламентуюча документація

За рік розроблено, відредаговано та затверджено на засіданнях методичної ради 4 регламентуючих документів, з них:

- положення — 3 :
  - Положення про зведену базу даних «Науковці Хмельниччини»;
  - Положення про Раду учасників проекту «Зведена база даних «Науковці Хмельниччини»;
  - Положення про проведення атестації працівників НБ ХНУ.
- методика — 1:
  - методика обрахунку основних статистичних показників діяльності НБ ХНУ.

Робота обласного методичного об'єднання

5 квітня на базі бібліотеки Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії (ХГПА) проведено науково-практичний семінар «Корпоративна діяльність як засіб підвищення ефективності використання ресурсної бази бібліотек вишів та оптимізація бібліотечної праці».

В межах семінару відбулося засідання директорів бібліотек, на якому обговорювалися плани роботи об'єднання та інші поточні питання.

На основі звітів про роботу бібліотек ЗВО Хмельницького методичного об'єднання за 2016 рік проведено аналіз діяльності книгозбірень та розроблено план роботи бібліотек об'єднання на 2017 рік.

Для бібліотек-членів обласного методичного об'єднання на сайті НБ ведеться сторінка «Методичне об'єднання», яка наразі складається з семи розділів:

- Керівні документи;
- Конференції бібліотеки;
- Показники бібліотечної статистики;
- Сучасна бібліотека: напрямки та стратегії розвитку;
- Інформаційний бюлетень «Бібліотека в освітньому просторі»;
- Інформаційно-аналітичне видання «Бібліотеки вищих закладів освіти Хмельниччини: цифри та факти»;
- «Фахівцю на замітку».

Фахові матеріали, які наповнюють розділи, сприяють підвищенню кваліфікації працівників та їх творчому й професійному зростанню.

Впродовж року надавались консультації керівникам бібліотек ЗВО, провідним фахівцям з питань:

- заповнення анкети щодо доступу до наукометричних БД, надісланої НБ ім. М.Максимовича КНУ ім. Т.Г. Шевченка;

- скорочення слів за чинними ДСТУ;
  - характеристика та технічні параметри «УФД. Бібліотека»;
  - робота з новою версією «УФД. Бібліотека»;
  - систематизація за УДК. З чого починати;
  - умови оплати праці та виплата оздоровчих бібліотечним працівникам;
  - списання періодичних видань відповідно до чинних державних нормативних документів;
  - списання періодичних видань (журналів) з «УФД. Бібліотека»;
  - автоматизація процесу перевірки фонду;
  - організація платних послуг у бібліотеці. Положення про платні послуги у бібліотеці ЗВО;
  - облік використання електронних ресурсів;
  - методичні рекомендації зі створення інституційного репозитарію;
  - створення методичної ради у бібліотеці;
  - сучасні джерела комплектування фонду;
  - питання дотримання авторського права при створенні електронної бібліотеки;
  - формування обмінного фонду та його функціонування;
  - впровадження нового ДСТУ 8302 : 2015 «Бібліографічне посилання»;
- Бібліотекам об'єднання надсилались інформаційні листи та документи:

Листи:

- Інформаційне повідомлення та запрошення на науково-практичний семінар «Корпоративна діяльність як засіб підвищення ефективності використання ресурсної бази бібліотек вишів та оптимізація бібліотечної праці»

- Про терміни подання назв доповідей на науково-практичний семінар «Корпоративна діяльність як засіб підвищення ефективності використання ресурсної бази бібліотек вишів та оптимізація бібліотечної праці» .

- Проект УБА «Культура академічної доброчесності: роль бібліотек».

- Анкета, розроблена НБ ім. Максимовича КНУ ім. Т.Г. Шевченка «Академічна доброчесність в українських ВНЗ: роль бібліотек».

- Тематика інформаційного бюлетеня «Бібліотека в освітньому просторі» на 2017 рік.

- Інформаційне повідомлення щодо проведення на базі бібліотеки Кам'янець-Подільського національного університету ім. І. Огієнка науково-практичної конференції «Університетські бібліотеки: історія, досвід та перспективи розвитку» (вересень, 2018 р.).

- Регламентуючі документи:

- Інструкція по проведенню списання документів з бібліотечного фонду в автоматизованому режимі;
- Положення про платні послуги бібліотеки;
- Положення про обмінний фонд НБ ХНУ.

Документи:

Електронні варіанти:

- інформаційного бюлетеня для бібліотек методичного об'єднання «Бібліотека в освітньому просторі», № 23 «Корпоративна діяльність як засіб підвищення ефективності використання ресурсної бази бібліотек вишів та оптимізація бібліотечної праці»;
- щорічного інформаційно-аналітичного видання «Бібліотеки вищих закладів освіти Хмельниччини: цифри та факти», випуск 4.

Робота з іншими бібліотеками

За звітний рік бібліотеку відвідали 18 делегацій представників бібліотек, навчальних закладів. Для них організовувались екскурсії бібліотекою, в ході яких надавались індивідуальні довідки та консультації для:

- науково-технічної бібліотеки ДВНЗ «Національний гірничий університет» (м. Дніпро);
- бібліотеки Хмельницької національної академії державної прикордонної служби України ім. Б. Хмельницького;
- бібліотеки Хмельницького політехнічного коледжу;
- Хмельницької обласної дитячої бібліотеки імені Т.Г. Шевченка;
- Хмельницької міської центральної бібліотеки;
- Хмельницької обласної юнацької бібліотеки;
- Хмельницького медичного коледжу;
- Хмельницького ліцею електроніки №18;
- Бібліотекарів загальноосвітніх шкіл Хмельницької області;
- Вчителів біології та екології шкіл Хмельницької області;
- Бібліотеки професійно-технічного училища №24;
- Учнів НВО №5 ім. С. Єфремова (м. Хмельницький);
- Бібліотеки університету «Україна»;
- Бібліотеки Хмельницького інституту імені Митрополита Київського і Всієї України, Предстоятеля Української Православної Церкви Блаженнішого Володимира МАУП;
- Голови експертної комісії Міністерства освіти і науки України з акредитації фахівців у газулі знань мистецтва, завідувача кафедри дизайну інтер'єру та візуально-інформаційного середовища Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, професора Антоновича Євгена Антоновича;
- Викладачів та студентів Кам'янець-Подільського коледжу культури і мистецтв.

Робота з кадрами. Підвищення кваліфікації.

Всього за штатним розписом на 1.01.18 р. нараховується 35 одиниць. На кінець року в книгозбірні працює 33 особи. За звітний період зі штату вибули 2 фахівця з вищою бібліотечною освітою. Крім того, скорочено 9 штатних одиниць і 5 працівників бібліотеки.

На початок року в бібліотеці налічується 79,5 % фахівців з вищою освітою – у тому числі з бібліотечною - 38,6 %. За стажем бібліотечної роботи найбільшою є категорія понад 20 років, яка становить 57,5 % . Навчається дистанційно 1 працівник.

Згідно з наказом ректора 12-14 грудня проведено атестацію 29 бібліотечних працівників.

Сертифікати з підвищення кваліфікації у поточному році отримали два працівники.

До 55-річчя бібліотеки та Всеукраїнського дня бібліотек відзначені грамотами університету 5 фахівців; Грамотами Вільної профспілки ХНУ – 4 бібліотекаря. Почесною відзнакою УБА нагороджено директора НБ, на Дошку Пошани університету рекомендовано 2 кандидатури.

Колектив бібліотеки двічі, у вересні та листопаді, відзначено грамотами: Міністерства культури України за вагомий колективний внесок у розвиток бібліотечної справи та високий професіоналізм та Хмельницького національного університету за популяризацію української мови, організацію та проведення культурно-освітніх проектів та з нагоди Дня української писемності та мови.

Двічі за рік працівники пройшли інструктаж з охорони праці.

Проводилася робота з наповнення внутрішньої сторінки для бібліотекарів «Бібліотечна мозаїка».

Комплексні форми підвищення кваліфікації в бібліотеці:

1.1. Заняття в системі «Бібліотечні уроки» (бібліотечні консультації):

- Комплексний підхід до збереження бібліотечних фондів наукових бібліотек;

- Можливості платформи Web of Science;
- Реклама ресурсів та послуг бібліотеки в соціальних мережах;
- Інноваційна діяльність освітянських бібліотек України – важливий напрям у розвитку суспільства знань.

1.2. Інформаційні огляди:

- Огляд періодичних видань з питань вищої освіти;
- Огляд новинок художньої літератури.

1.3. Підсумок анкетування «Ефективність використання електронних ресурсів».

1.4. Підвищення загальноосвітнього та культурного рівня шляхом підготовки та проведення працівниками тематичних оглядів. Проведено 3 тематичні огляди:

- Софія Федорівна Русова – жінка, якою пишаємося;
- Японія – країна сакури та самураїв;
- Відчути на дотик епоху. Літературний портрет Юрія Андруховича.

За звітний рік проведено 66 занять у структурних підрозділах, 24 виробничі наради у підрозділах з актуальних для діяльності відділів проблем. З працівниками бібліотеки двічі проведено збори колективу.

Самоосвіта:

- Відвідування Днів інформації, що проводяться в бібліотеці;
- Знайомство з новинками літератури, які надходять у фонд бібліотеки;
- Вивчення досвіду бібліотек, який поданий у фахових періодичних виданнях;
- Зустрічі з цікавими людьми;
- Здійснення науково-методичним відділом індивідуальних інформувань, які сприяють самоосвіті працівників. За рік здійснено 65 інформувань.

Впровадження комп'ютерних технологій

У звітному році загальна кількість ПК по бібліотеках ЗВО Хмельниччини становить 185, що на 9 менше ніж у попередньому році. Програмне забезпечення різне: бібліотека ХУУП – програма «Філін»; ХКТЕІ – пакет програм «Бібліограф»; КПНУ, ПДАТУ, ХНУ, ХГПА – «УФД. Бібліотека». Всі бібліотеки об'єднання використовують технології Wi-Fi.

Бібліотека ХГПА

Загальний комп'ютерний парк бібліотеки становить 13 ПК, усі вони мають доступ до мережі Інтернет через технології Wi-Fi. До послуг користувачів - 2 ксерокси, 1 сканер та 3 принтери.

НБ ХУУП

У структурі бібліотеки функціонує відділ інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення. Всього в бібліотеці 19 комп'ютерів, з них 8 - для роботи користувачів. Усі ПК під'єднанні до мережі Інтернет (Wi-Fi). У читальному залі користувачі мають змогу працювати з власною портативною комп'ютерною технікою, адже всі робочі місця обладнанні розетками.

Впродовж року проводилась активна робота з популяризації бібліотеки, її ресурсів та послуг в соціальній мережі Facebook.

Наявна в бібліотеці техніка використовувалась для створення ЕК книг та дисертацій, обліку фонду (програма «Філін»). На основі програми створювались щомісячні списки нових надходжень. Велась робота з формування електронної бібліотеки навчально-методичної літератури.

Продовжувалась робота зі штрихкодуювання нових надходжень та конверсії фонду. Ведеться електронна база читачів бібліотеки.

Бібліотека ХКТЕІ

У бібліотеці 34 ПК, усі вони під'єднанні до мережі Інтернет. До послуг користувачів 30 комп'ютерів. В бібліотеці автоматизовано процес обліку книговидачі. Весь фонд підручників штрихкодований, завершено роботу з рекаталогізації художньої літератури. Проведено роботу з розширення функціональних можливостей програмного продукту «Електронна бібліотека».

Бібліотека КПНУ

Загальний парк комп'ютерної техніки бібліотеки нараховує 40 комп'ютерів (на 7 менше, ніж у минулому році) та 7 одиниць копіювально-розмножувальної техніки, з них: принтерів – 3, багатофункціональних пристроїв – 3 та 1 сканер.

У бібліотеці функціонує електронний каталог (ЕК), на Веб-сайті бібліотеки забезпечено доступ до інституційного репозитарію, повнотекстових власних і придбаних БД та світових джерел інформації. Користувачам бібліотеки, впродовж звітного року, надано тестовий доступ до повнотекстової бази даних електронних документів «Polpred.com.». За 2017 рік з бази скачано 318 документів. З листопада місяця університет отримав доступ до міжнародної науково-метричної бази «Scopus» (передплатується). Окрім того, на сайті представлено 50 закордонних та 30 українських повнотекстових електронних ресурсів відкритого доступу, які включають в себе електронні версії книг, статей з періодичних видань та інших матеріалів. Працівниками читального залу електронної бібліотеки проводилася робота з редагування профілю університету та розробка інструктивного матеріалу з питань: пошук наукової літератури в Scopus та підбір наукових видань для публікації власних досліджень.

На сайті бібліотеки створено Інтернет-навігатор та Картотека книго забезпеченості. Бібліотека долучилася до соціальної мережі «Facebook».

В бібліотеці функціонує читальний зал електронної бібліотеки, оснащений 13 персональними комп'ютерами та багатофункціональним пристроєм. Фонд читального залу складає 797 дисків, 46234 електронних документів, у тому числі 23000 доступні користувачам у локальній мережі.

В 2017 році репозитарій університету поповнився 106 працями, загальна кількість документів у ньому становить 1780 найменувань.

Впродовж року продовжувався друк та обклеювання нових надходжень літератури штрих-кодовими етикетками. За рік виготовлено 12000 етикеток (на 1000 більше, ніж торік).

Робота бібліотеки з питань комп'ютеризації та автоматизації велась за напрямками:

- ✓ Організація і проведення практичних занять для працівників бібліотеки з вивчення техніки та роботи з програмою «УФД. Бібліотека».
- ✓ Організація, технічна та програмна підтримка, інформаційне наповнення сторінок веб-сайту бібліотеки, забезпечення роботи електронної пошти, виходу в Інтернет.
- ✓ Підтримка функціонування групи у мережі Facebook.
- ✓ Комп'ютерний набір та редагування видань, що готуються працівниками бібліотеки до друку.
- ✓ Поповнення бази даних «Інформаційні ресурси», яка розміщена на web-сайті бібліотеки.
- ✓ Створення краєзнавчого рубрикатора.
- ✓ Наповнення БД:
  - «Електронний каталог»
  - «Читачі»
  - «Періодичні видання»
  - «Нові надходження»
  - «Книгозабезпечення навчального процесу»
  - «Рідкісні та цінні видання»
  - «Праці викладачів університету»
  - «Творчий доробок наукової бібліотеки»

- «Випускні кваліфікаційні роботи»
  - «Статті періодичних видань»
  - «Статті наукових збірників»
  - «Дисертації»
  - «Автореферати дисертацій»
  - «Репозитарій»
- ✓ Реєстрація нових надходжень в ЕК.
  - ✓ Наповнення Зведеного електронного каталогу бібліотек ЗВО Хмельницької області.
  - ✓ Наповнення Зведеного електронного краєзнавчого каталогу бібліотеки.
- Обсяг власних електронних баз даних становить 545890 записів.

НБ ПДАТУ

Студенти університету активно користувались доступом до мережі Інтернет через комп'ютери, які знаходяться в читальних залах наукової бібліотеки.

Приділялась велика увага консультуванню студентів щодо роботи з комп'ютерами.

Комп'ютерний парк бібліотеки складається з 16 ПК. Всі комп'ютери мають вільний доступ до Інтернету.

Негативно позначається на роботі бібліотеки те, що впродовж останніх років не виділяються кошти для удосконалення технологічного забезпечення, розробки засобів використання веб-технологій, упровадження новітніх інформаційних технологій. На разі бібліотека не має спеціального програмного забезпечення та власного веб-сайту. З копіювально-розмножувальної техніки у бібліотеці є лише 1 принтер.

Власними силами здійснювалась технічна підтримка і поточний ремонт комп'ютерів (у бібліотеці немає фахівця з комп'ютерних технологій). Ремонт і технічний огляд комп'ютерів проводився за власний кошт співробітників книгозбірні.

НБ ХНУ

1. Адміністрування Web-сайту бібліотеки

- створено новий розділ навігатора Інтернет-ресурсів за профілем університету. Існуючі розділи доповнено новими посиланнями. Всього на сайті розміщено 47 розділів навігатора Інтернет-ресурсів;
- додано новий розділ до електронного ресурсу створеного до 55-річного ювілею ХНУ «Хмельницький національний університет у дзеркалі періодичних видань», який містить статті з державних та регіональних газет і журналів, що висвітлюють розвиток і життя університету та наукової бібліотеки за 2012 - 2017 роки.
- постійно адмініструвалися, поповнювалися, редагувалися та оновлювалися БД, сторінки й розділи Web-сайту.

2. Програмне забезпечення

2.1. Адміністрування АБІС та баз даних:

- SQL Server 2005+ БД УФД/Бібліотека; створювалися резервні копії бази УФД/Бібліотека;
- Windows 2000 і Windows 2003 сервери, Linux-сервер, Web-сайт бібліотеки;
- баз даних:
  - «Електронний каталог»;
  - «Бібліотечний фонд»;
  - «Читачі»;
  - «МБА»;
  - «Віртуальна довідка»;
  - «Регламентуючі документи»;

- «Електронна бібліотека ХНУ»;
- «Рішення методичних рад»;
- «Зведений електронний каталог бібліотек Хмельницької області»;
- «Інституційний репозитарій Хмельницького національного університету»;
- «Науковці Хмельниччини»;
- автоматизованої інформаційної системи «Леонорм-інформ - Електронний каталог бібліографічних описів національних та міждержавних стандартів України»
- програм:
  - «Реєстраційна картка користувача»;
  - «Управління персоналом»;
  - «Облік довідково-бібліографічного обслуговування»;
  - «Книгозабезпеченість навчального процесу»;
  - «Поточна статистика»;
  - «Облік додаткових послуг»;
  - «Переоблік фонду бібліотеки ХНУ»;
  - «Електронна бібліотека ХНУ»;
  - «Статистика використання репозитарію».

2.2. Використання наявних програмних та технічних засобів:

- щомісяця проводилося зняття статистичних показників роботи бібліотеки;
- збір статистичних даних про відвідування сторінки бібліотеки в соціальній мережі Facebook та популярності постів книгозбірні;
- здійснено:
  - оформлення 96 назв розгорнутих книжкових виставок та тематичних полиць;
  - підготовку до друку випуску інформаційного бюлетеня для бібліотек МО «Бібліотека в освітньому просторі»;
  - перевірку 165 документів в програмі «Антиплагіат»;
  - створено sql-запити для визначення кількості користувачів, відвідування, видачі літератури по роках, місяцях, пунктах обслуговування (під час проведення внутрішнього аудиту ефективності діяльності бібліотеки, для підтвердження достовірності статистичної звітності);
  - розробку програми для обробки результатів анкетування «Ефективність використання електронних ресурсів»;
  - корегування програмного модуля «Електронна бібліотека»;
  - розробку і впровадження нового програмного модуля «Науковці Хмельниччини» та нового програмного модуля для занесення і корегування даних в базі даних під управлінням SQL сервера «Науковці Хмельниччини» (для забезпечення доступу до БД «Науковці Хмельниччини» з WEB браузера);
  - розробку і впровадження нового програмного модуля «Нові надходження до НБ ХНУ» за хронологією надходжень (з метою забезпечення доступу до інформаційно-бібліотечних ресурсів, якими управляє програмна система «УФД/Бібліотека», з WEB браузера);

2.3. Матеріально-технічна база бібліотеки

Проведено:

- технічне обслуговування наявної комп'ютерної та копіювальної техніки, касових апаратів;
- поточний ремонт технічних засобів;
- технічну підтримку усіх інформаційних та просвітницьких заходів бібліотеки, а також занять з підвищення кваліфікації;

- виготовлення читацьких карток (ламінування, штрих-коди) студентам I курсу 2017 р., стороннім користувачам, іншим категоріям користувачів - всього 900 шт.;
- виготовлення штрих-кодів для документів - 4500 та для читацьких карток — 900;
- виготовлення копій документів для користувачів та внутрішніх потреб бібліотеки;
- інвентаризацію всіх технічних засобів бібліотеки;
- списання 7 комп'ютерів 2000 - 2005 років випуску та 2 касових апаратів РРО Міні-500 МЕ.

Інформаційно-комп'ютерним центром ХНУ бібліотеці передано 5 комп'ютерів 2012 року випуску.